

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 10 f.

HIRDETÉSRE:
4-betűs sor egyezer 20 Ft.
minden következőnél 10 Ft-ot.

Nyitár ora 40 Ft-ot.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap, szeptember 8.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Ki lesz a polgármester?
A főrendiház hírese.
Magyar műkincsek Bécsben.
Egyről-másról. Irta: Vay Sándor gróf.
Vaskereskedők kongresszusa.
Katonák az egyetemen.
Haro a mandátumokért.
A munkások segítése.
Mac-Kinley tragédiája.
A kétmeletes léghajó.
Szelle itthon van?
**Gabonakereskedők panassa a kincstári vá-
sárlások ellen.**
A kacér szerb golyó.
A lencsek érdeklődés.
Az ügyel kápolna látogatója.
Eltűnt takarékpénztár.
Stambulov kezei.
Aki más helyett halt meg.
Tárca: A herceg. Irta: Abonyi Árpád.
Csarnok: Josette. Fordította: Yvonne.

Ki lesz a polgármester?

Arad, szeptember 7.

Minden külső megtiszteltetés, a nagyra-
becsülés látható jelei csak annyit érnek,
a mennyire megvannak érdemelve.

Aradváros első polgára csak úgy lehet
valaki, ha megfelelő arányu érdemei is
vannak. Csakis úgy van értelme az elis-
merésnek, ha arra teljesen rászolgáltak.

És ha valaki rászolgált arra, hogy e
nemes nagy közönségnek első polgára
legyen, úgy ez a kiváló egyéniség csak
Institoris Kálmán lehet. Művelt ember, ki-
nek esze, akarata, becsületes munkássága
és szive van.

Azonban, meg kell engednünk, hibái is
vannak. Harminczhárom évig szolgálja e
várost és daczára nagy és előkelő össze-
kötetéseinek, nincs még egy ordója sem.
Még királyi tanácsos sem tudott lenni!
Hát micsoda ember is az ilyen?

Megmondhatjuk: tiszta és puritán.
Nem keresi a kegyet sem felfelé, sem le-
felé. Egy ember, ki kissé visszamaradt a
világtól, ki nem tudja, hogy az ember
annyit ér, a mennyire magát érvényesíti.

Mintegy két év óta emlegetik, hogy
Salacz Gyula visszavonul a polgármes-
teri állástól, hogy majd a parlamentben
képviselje Aradváros közönségét. Minden
más főjegyző, vagy helyettes polgármester
felismerte volna nemcsak a helyzetet, de
a kötelességét is. Mert a nagyravágyás
természetének meg van ilyenkor a maga
rendje és ez a rend a következő menü-
ből áll: bankett, felköszöntők és minél
több brudersaft. A ki ezt harminczhárom
év alatt sem tanulta meg, az nem tanulja
meg soha, annak talán érdemei sincsenek,
a népszerűsége pedig szintén nem szol-
gált rá. Most pedig már idejét multa
annyi brudersaftot inni. Késő volna a
megbánás!

És mit lehet várni az ily kevésbé sze-
mes embertől? Nem fogja ismerni a
transzakciót a megánérdekek és a maga-
sabbban álló közérdek között. Nem lesz
opportunist, nem fogja megérteni a tréfát
és nem fog megijedni a terrorizmustól.
Szóval javithatlan marad.

De ez még nem minden. Ezek csak
kis hibák. De van Institoris Kálmának

egy nagy bűne is: *beteg volt.* És e beteg-
sége folytán hosszú ideig másoknak nyuj-
tott reményt, hogy nem alkalmatlankodik
majdan, ha a polgármesteri állás kerül
betöltésre. És ime, most becsapja őket. Az
már nem szép tőle, hogy egészséges lett.
Vagy ha már egészséges lett, legalább ne
vallja magát annak. Vagy ha már annak
érzi magát, legalább engedje meg, hogy
mások mondják betegnek, csupán csak
addig, míg a feje felett az új polgármes-
ter foglalta el az őt illető helyet. Akkor
azután isten neki, legyen egészséges me-
gint, mint a makk.

Ezzel az állandó klisével, az ugyneve-
zett „betegséggel” dolgoznak Institoris
ellen, ezt a kliséet hajtogatják legsűrűbben
a hengerben az ő ugynevezett „jó barátai.”
Jó barátok, kik „tisztelik, szeretik
és nagyrabecsülik” őt, ki igazán polgár-
mesternek való, ki úgy ismeri a város
ügyeit, mint senki más, ki tiszta, puritán
jellem, de „beteges.”

Ép olyan „beteges” Institoris, mint a
hogy ezek az urak jó barátai neki. Leg-
alább ne legyenek ellenségei és hallgas-
sanak. Használni nem akarnak, ártani
nem tudnak, tehát legyenek okosak és ne
árulják el magukat. A barátság és ez a
„betegség” a hangoztatott szeretet és a
maszkírozott képmutatás, a becsülés és a
nagyképüsködés nem egy fán teremnek.
Institoris nem beteg és akik ezt terjesz-
tik, azok nem tisztelői.

Feltétlenül bizunk Institoris Kálmán
megválasztásában. Még ha csakugyan ma-
gában állana is tehetségével, multjával és

TÁRCA.

A herceg.

Irta: Abonyi Árpád.

A fürdő vendéglőjének tágas verandáján
reggeli hat órákor még csak az öreg Gyárfás
doktor régi módi, táblabíró alakját aranyozhat-
ta meg csillogásával a napfény. A doktor bácsi
magyaga üldögélt rendes sarokasztala mellett,
s miközben tempózó lassúsággal fogyasztatta
bivalyteljes kávéját, nyilván a fürdő fel-
lendítésén medítált ezuttal is, mint immár husz év
óta. Husz esztendeje, hogy ő itt az égisz kevély-
kedő havasok tövében a fürdőorvos. Minden
évben új meg új plákumokat csinált, hogy mi-
képpen lehetne ezt az ismeretlen kies fürdőt
kiemelni a homályból s elterjeszteni vízének
csodaerejét a „szenvedő emberiség” milliói kö-
zött, — a szenvedő emberiség milliói azonban
hallatlan irdolenciával viselkedtek e csodavíz,
esodalegező és csodaszép fekvés előnye iránt,
Özönleniök kellett volna, de nem özönlöltek.
Sőt fogytak. Sőt lefogytak az idén huszonnyolcra.
A szenvedő emberiség milliói között mindössze
öt okos férfi és huszonhárom okos nő
akadt, akik eljöltek a csodahelyre és május
elseje óta még nem szöktek meg.

A doktor bácsi nagyon elégedetlen volt ez-
zel az eredménnyel.

Nem a hiányzó praxis miatt, amelyre „fü-
tyült”, — hanem ama szenvedő oktalannak mi-
att, akiknek fürdője gyógyító erejéről fogal-
muk sincs. Mily páratlanul erős víz, mily re-
mek fekvés, mennyi szikla, fenyővadás és óri-
ási, vörhenyes hegykup föl egész a felhőkkel
viaskodó Királykőig, s még azon is túl. A ter-
mészet minden pompája itt van, hogy elkép-
ráztassa ama sze vedő milliókat; de lám, mi
könnyelmű és esztelen minden ő hasznos dol-
gában az ember: nem buzog tudni, hogy ez a
természet pompaságában dus fürdőcske meny-
nyire hasznos. Husz év alatt emiatt aztán nem
is igen fiatalodott itt meg jóformán semmi. A
vendégfogadó ma is csak tisztelen (szegénye-
sen) egyszerű, mint régen. Szobái, butorai,
egész berendezése a régi. A csodakut, a kug-
lizó, a „promenáda”, a zöldsalus pavillon nem-
különben A fogadós, Lepold Mayer, szintazon-
képpen. Csak minden vénebb, és egy kicsit —
nagyon — kopottabb, husz esztendővel. Egy-
némely pénzek kellett volna a megifjodásra.
Gazdag bugyogása a csodavíznek nem segített.
Pénzek ellenben nem voltak. Még szükösen
sem. Maradt ennél fogva minden a régi, szegé-
nyes lábón.

— Valami nagy vendég kellene . . . mor-
mogta rezignáltan a doktor bácsi.

Nagy vendég bizony — de honnan? Fő-
méltó águ urak és asszonyok, nemkülönben
egyéb boldog birtokosai a pénznek, rendsze-

rin kifelé törekednek — nyaratszaka — a
hazából, miképpen kidugaszolt palackból a
szesz. Ezeknek ugyan hiába magyarázná,
mi szörnyűség különbség van az ő kis für-
dőjének csodavize és a világ összes más (ron-
gyos) vizei között — nem hinnék el. Mert nem
igen betegek, fürdőre menvén a méltóságok,
— ellenben megkövetelik rangjuk szerint a
fényt, a kényelmet és minden egyebet, amiből
ittsen nincsen semmi. Más lenne, ha egyszer
valamelyik amugy komolyan megijedne a tüde-
jétől és idetévedne friss tüdőért. S itt meg is
gyógyulna. Mert igenis meggyógyulna — s ak-
kor, hajló! . . . be hamar föllendülne a kicsi
fürdő. Megeredne felülről bőseges özönlése az
előkelő világnak és egykettőre emeletes hotelek
pompáznának a mostani szerény vendégfogadó
helyén.

Bivalyteljes kávéját már-már egészen elfo-
gyasztotta a doktor bácsi, midőn a konyhák
felől egyszer csak előrohogott a fogadós, s félig
büledező, félig ritka nagy örömet eláruló
arccal már messziről ujságotni kezdte a sze-
rencsés hirt:

— Sürgöny, doktor ur, sürgöny! — kiál-
totta izgatottan, s diadalmasan lobogtatta feje
főtt a sürgönylapot. — Finom vendéget ka-
punk, tessék csak olvasni.

Gyárfás doktor elvette és gyorsan elolvasta
a sürgönyt. Ez állt benne:

„Ő fensége XXXVIII. Henrik herceg és ki

érdemeivel. Vannak azonban barátai a szó nemes értelmében. kik az ő hajthatatlan karakterében keresik és találják legjobban megvédvé e város igaz érdekeit. Institorist meg kell választanunk, mert mentesítünk kell a hálátlanság vádjától is e város lelkiismeretét és hírnevét. A lojalitás szavára kell hallgatnunk, mely félreérthetetlenül parancsolja, hogy e kiváló és nemes férfiut tegyük meg Arad szab. kir. város első polgárává. Ez egyrészt erkölcsi kötelessége e városnak, másrészt pedig méltó jutalma e demokrata és szabadelvű egyéniségnek. És miután Institoris Kálmán nem annyira ambicionálta, hanem *kiérdemelte* e nagy polgári méltóságot, miután e méltóság annyit ér, a mennyire az — nem keresve — hanem *kiérdemelve* lett: Arad szab. kir. város csak önmagát becsüli meg, a midőn e régi nemes bajnokát megtiszteli és odaemeli őt a polgármesteri székbe.

Egy városi képviselő.

A főrendiház ülése.

(Záró-ülés.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 7.

Összegyültek a méltóságos főrendek is, hogy szépen, nyugodtan és — a hogy illik — nagy méltósággal parentálják el az 1896—1901. országgyűlést.

Összegyültek? Dehogy is gyűltek össze. Úgyan mit is érdekelné őket egy országgyűlés berekesztése? A főrendeket ez csöppet sem teszi idegesekké, sőt a flegmájukból sem zavarja ki az eset. Ők nem féltik a mandátumaikat. Ők főrendeknek születtek s azok maradnak a jövő cikluson is. Sőt a kinevezettek sem félnék, ők a jövő országgyűlésre, sőt az azutánra is ki vannak nevezve.

Igy tehát összesen 21 főrend hallgatja Munkácsy festette Árpád apánk égése alatt az elnöki kijelentéseket.

Két püspök van itt: *Császka* György és *Firczak* Gyula. Azaz itt van a harmadik is: *Wekerle* Sándor tiszteletbeli püspök, a mint őt hívei egykor kinevezték. Olyan kopasz, mint egy süldő diák és olyan vidám és mosolygós most is, mint egy pályanyertes színműtör.

Nevezetes mozzanata pedig nem volt az ülésnek. De mégis, *Csáky* Albin grófnak a nemeslelkű, derék elnöknek záró szava.

De kezdjük elülről.

Az ülés megnyitása.

A kormány *Fejérváry* Géza báró kivételével teljes számban együtt van.

Csáky gróf kegyeletos szavakban emlékezett meg *Popovics* Nikanor temesvári gör. kel. püspök elhunytáról. S aztán több képviselőházi jelentés során bemutatta a miniszterelnök átiratát az országgyűlés berekesztése tárgyában, a mi semmi emóciót sem keltett.

Most felállott az ősz *Császka* György kalocsai érsek és a hagyományokhoz híven a király nevenapjáról emlékezett meg — mély hódolattal és loyális szavakban kérve az elnököt, tolmácsolja a felség előtt a főrendek meleg, szívélyes üdvözlését.

Általános helyeslés hangzott fel.

Ezután *Darányi* földművelésügyi miniszter válaszolt *Ambrózy* István bárónak a szőlővényigék kiosztása tárgyában minap beadott interpellációjára.

A választ tudomásul vették.

Az elnök zárszava.

Csáky Albin gróf emelkedett, lendületes beszédben emlékezett meg a most záródó országgyűlés munkásságáról. Különösen kiemelte a fontos közigazgatási és közgazdasági törvényeket, ezek között a kuriai bíráskodásról és az inkompatibilitásról szólókat. Felemlítette azt is, hogy a főrendeknek is lesz alkalmuk az inkompatibilitás felett elmélkedniök, tanácskoznioök és határozniök.

Ezután hálás köszönetet mondott a főrendeknek támogatásáért és elnézéséért, megköszönte az elnök s a jegyzőkar buzgóságát s végül így szól:

Most pedig kérem a mélt. főrendeket, hogy velem együtt kiáltssák: édes hazánk, boldogságára és felvirágoztatására sokáig éljen felséges I. Ferenc József királyunk!

Az elnök és a főrendek felállottak és lelkesen éltették a királyt.

Még a jegyzőkönyvet hitelesítették, mire *Császka* György érsek mondott köszönetet az elnöknek és az elnökségnek.

Csáky gróf: Ezzel a jelen országgyűlés utolsó ülését berekesztem.

— Éljen az elnök! Éljen! — hangzott mindenfelől s ezzel az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

Katholikus gyűlés.

Brünn, szeptember 7. Olmützben holnap katolikus gyűlés lesz, a melynek rendező-bizottsága felvonulást is akart rendezni. A városi hatóság megtiltotta a felvonulást, a mi ellen a rendezők felfolyamodást adtak be. A helytartóság ezt a felfolyamodást elvetette. A katolikus gyűlés a szemináriumban fog tanácskozni.

A bur háboru.

Lourenco-Marquez, szeptember 7. A legújabb komatipoorti jelentések szerint ott e hó 15-ére egy erős bur sereg támadását várják. Az angol csapatok erődített állásban készenlétben vannak. Csütörtökön portugál csapatok mentek a határra.

Magyar műkincsek Bécsben.

(Amiket visszakövetelünk.)

Arad, szeptember 7.

A bécsi muzeumokban nagyon sok olyan kincs van, a mely Magyarországból származik s olyan is sok, melynek a magyar történelem szempontjából nagy a becsé.

Ott van például az ugynevezett Attila kincse.

Mit keres ez a bécsi muzeumban?

Ott vannak az erdélyi fejedelmeknek olyan relikviái, melyek az uralkodót illeték s ezen a címen mentek át a Habsburg-királyokra.

Mit keresnek ezek is Bécsben?

Valaha ezeket és a hasonló tárgyak nagy részét az uralkodóház családi kincsházában, a „Schatzkammerban“ őrizték. Ez se volt helyén. De ezt még lehetett valahogy indokolni. Azonban sehogyse indokolható, hogy ma az osztrák főváros muzeumban vannak elhelyezve.

A császár el nem ajándékozhatta azokat Bécsnek, mert nem az ő tulajdonát képezték. Azok a magyar királyi voltak. A magyar király pedig csak nem ajándékozhatja Bécsnek az olyan tárgyakat, a melyek igen közelről érdeklik a magyar nemzetet.

Az ország miniszterelnöke, *Szell* Kálmán, azt mondta tegnap, hogy meg fogja vizsgálni ezt a dolgot, mert ő nem ismeri e tekintetben a jogi viszonyokat, különösen azt, hogy e műkincsek mily jogcím alapján jutottak Bécsbe.

sérete részére négy szoba sürgősen rezerválandó dr. Engelbrecht, udvari orvos“

A fogadós kezeit dörzsölgette.

— Nagy eset doktor ur, nagy eset! — ismételte felindultan.

— Hát ez nagy eset, kedves Mayer ur — biccentett fejével a doktor bácsi s az ő szemébe is megjelent valami büszke öröm. Akárki az az Engelbrecht nevű kolléga, de remek ember. Valóságos gondviselés. Ő küldi ime, a kicsi fürdő részére a mentő angyalt. Egy herceg, teringettél! Egy valóságos uralkodó herceg. Mekkora hire terjed! O, be megered nyomában az öznélés... Mert ez már így szokás ezen a kevély magyar földön, hogy a kakas csipje meg a mi szittyá szokásinkat...

— Előre Mayer ur, iparkodjék! — buzditotta a fogadóst. Csinosan, ügyesen, gyorsan... Illően kell fogadni a mentő angyalt, nehogy elrepüljön. Kezünkben a szerencse: ragadjuk fölön!

— Du lieber gott, hogyne-hogyne! — rebegte szörnyű izgatottsággal Mayer ur és rohant.

A herceg érkezésének hire természetesen a szokásos villámgyorsasággal terjedt el a fürdőcske huszonnyolc főből álló közönsége között s mindenütt nagy izgalmat keltett. Tekintetes Pogány Pongrácz nyugalmazott járásbíró volt mindössze az egyetlen ember, aki tájékozottan a rengeteg füstfelhőjébe burkolózva, nem állította kijelenteni, hogy bizony egy cseppet sem kíváncsi arra a bizonyos XXXVIII. Henrik

hercegre. Látott ő már karón varjut... Sőt ő már valóságos eleven királyi uri asztalánál is jól élt Görgény-Szent-Imrén, mikoriban ott ama felejthetetlenül drága szép napok jártak ősznek évadja idején. Hát mi egy vérbeli királyfihoz képest egy német herceg? Kicsiny német herceg bizonynyal, mert nagyja másféle mégyen és nem lézeng erre felénk a sorból egyetlen egy sem.

Persze letorkolják. Ne lázítson. Mit tudja ő, ki légyen a magas vendég. Hátha éppen a nagyjából való? Bár igaz, hogy német herceg felette sok ragyog a gótai almanach firmamentumán, s igen felette különböző rangbeli állapot választja el őket egymástól, oly szövevényes klassziszokba osztva, hogy azokba tisztára bele lehet bolondulni: de bár az eljövendő fenség az alantabb járó klassziszok valamelyikébe tartozik is otthon, mégis csak nagy dolog szörnyüképpen, hogy eljött hazulról és éppen ide kívánczolt az ő körükbe.

— Bizonyosan meghallotta — vélte egy gömbölyű gyógyszerész — hogy itt finom népeket fog találni.

— Societás vagyunk, Karola — sugta bosszusan férje — és nem „népek“. Hogy lehet valaki ennyire...

— Hallgass, ostoba! — szisszent rá elpirulva az asszony — Budapesten mindig így mondtuk.

— Az akkor volt — mormogta haraggal a gyógyszerész — most nem vagy házmeszterkisasszony, hanem az én feleségem...

— So was! Wart, ember... majd hazamegyünk. — fenyegette ijedten a felindult s kicsit szégyenkező gömbölyűség, miközben titokban jól megcsipte a megfenyegetett férfit karját.

Harmadnapra aztán csakugyan megjött a herceg.

„Mi pokoli kíváncsiság sugárzott feléje huszonnyolc pár emberi szemből. Az öt pár férfiszemet persze végképp elhomályosította a huszonhárom pár női szem ragyogása, mely itt-ott (s különös, éppen a „meglett“ koru hölgyeknél) vetekeedett a már-már veszélyessé válható láz fényével. A vendéglős és pincérei, nemkülönben a hihetetlenül széles és egészséges vendéglősné, ki legbatalmasabb reklámja volt a csod viz és a csodalevegő bámulatosan duzzadó hatásának, — valamint a doktor bácsi, diszkontőseibe öltözve fog a dták a hintón érkező herceget, ki liberális inasa és egy hercules természetű porosz vasas-kapitány kíséretében érkezett meg.

Utánuk még jött egy kocsi. — Az tele volt utazó-podgyasszal. — Lehetett harminc-negyven a különböző ládák és kofferek száma.

A herceg — mindenek csodájára — térdnadrágot viselt, s eleven szemü, világos szőke, csinos fiu volt. Mert az volt — fiu. Amolyan tizenöt-tizenhat éves csinos fiu, és nem több, térdnadrágban — mondom, — harisnyás, karcu, egyenes lábbal.

A doktor bácsi lendületes üdvözlő beszédre készült, de most meghökkent. Csak nem fog

Hát a jogcim ebben az esetben többféle.

A kincsek egy nagy részét úgy találták. Ásatás, építkezés közben a föld gyomrából kerültek elő. Az ilyenek a királyi jog címén kerültek Bécsbe. Ilyen a már említett Attila kincse. Ilyenek a magyarországi ásványok kivétel nélkül. A kincstári bányákat az uralkodó magántulajdonának tekintették, s a mi becses, ritka s tudományos szempontból értékes ásvány azokból napfényre került, azt vitték menten Bécsbe. Így alakítottak ott egy világhírű ásványtani muzeumot, melynek legnagyobb részét a magyar bányák szolgáltatták.

Sőt azokat az ásványokat is ezen a jogon vitték Bécsbe, melyeket nem a bányákban találtak. Például a meteor-vasdarabokat, melyek megfizethetetlen értéket képviselnek, vagy a piáni és minesvölgyi aranygörgögeteg darabokat.

Senkinek se lehet kétsége az iránt, hogy az ily származású tárgyak csakis a magyar királyt illethették. És ennél fogva azoknak Budapesten van a helyük, nem pedig Bécsben. Nincs a világon az a jogász, a ki ezt elvitathatná, vagy az a méltányos bíró, a ki ezt el ne ismerné.

A bécsi magyar kincsek egy más része úgy került a bécsi kincstárba, hogy erőszakkal vették el azokat a tulajdonosoktól.

Igy például mikor *Nidasdyt* és társait le tartóztatták, szekerekre rakták a kastélyaikban talált összes kincseket és ékszereket, s elvitték azokat Bécsbe. Jogosnak tartották ezt már akkor megcselekedni, mikor az illetők ellen csupán a puszta gyanu vagy vádaskodás létezett, s természetes, hogy nem adták vissza a kincseket akkor, midőn az illetőket kivégezték.

A *Zrinyi, Frangepán Wesselényi* s számtalan kisebb család kincsei ezen a réven jutottak Bécsbe. Nagy részöket eladták, a befolyt vételért elköltötték, egy rész a muzeumokba került. Ezeknek is Budapesten van a helye, de semmi esetre sem Bécsben.

Hasonlóan kell megítélni azokat a tárgyakat, melyeket *Rudolf* szedett össze Magyarországon és Prágába vitetett. A mi műtárgyat, szobrot, festményt, régiséget a török Magyarországon meghagyott, azt *Rudolf* mind össze szedette és udvarába szállította. Ebből nem sok maradt meg napjainkig, de a mi megvan, az kétségtelenül a magyar nemzetet illeti és semmiképp se az osztrákokat.

Vannak a bécsi muzeumokban olyan tárgyak is, melyeket készpénzen vettek az uralkodók.

De az *Armbraser-gyűjteményt* kivéve, az ilyen tárgy nagyon kevés.

Csak is épen *Rudolf* volt szenvedélyes gyűjtő, a ki a világ minden részéről, kivált Olaszországból, nagy áron hordatta össze a műkincseket. Tizenkét millió tallért költött el erre a szenvedélyére, mialatt a seregét se tudta fizetni s néha még udvari hivatalnokainak is adós maradt.

De az ő gyűjteményéből csak nagyon kevés maradt. II. *József* elköttyavetyélt a tárgyakat. A régi pénzeket font számra adta el, a festményeket és szobrokat elárvereztette. Az *Ilioneust* ábrázoló szobrot, mely most a müncheni glyptothekának egyik díszét képezi, ekkor dobták ki az ablakon, miután nem akadt reá vevő. A várkertben szedte fel egy szolgáló s adta el-hét hatosért egy műértőnek, a ki hat-ezer aranyon adta tovább. Hogy milyen súlyt helyeztek akkor ezekre a műkincsekre, mutatja az inventár, a melybe *Tizián* „*Lédá*“-ját így vezették be: „*Mezítlen asszony, melyet egy mérges lúd megcsip*“.

Az ilyen pénzen vett műkincseket még leginkább vindikálhatják maguknak az osztrákok. Ezekhez is van tehát a magyar nemzetnek joga. De belenyugszunk abba is, hogy ezeket tartsák meg Bécsben. Csak a többi, különösen a magyar vonatkozású, küldjék vissza az országba.

Egyről-másról.

(Őszi akkordok. — Az országgyűlés berekesztése. — Választások előtt. — Megnyiták az iskolák. — Színház. Ióversenyek. — A *Wlassics*-internátus.)

Az *Aradi Közlöny* számára írta:

Vay Sándor gróf.

Budapest, szeptember 7.

Ez a hónap uagyon szomoruan kezdődött. Kiloptak a zsebemből 70 forintot és rheumát kaptam. A 70 forintért senki sem kárpótolt, de esküt tettem magamnak, hogy be nem lépek többé a *Teréz-köruti Sztanoj* kávéházba, a hol az eset történt, — a rheumát pedig elmentem kikuráltatni *Pöstyénbe*.

Az őszi szezon nagyon kellemes ott — általában a szeptembert a *felső tízezer évadjá*-nak

szeretik nevezni. Ilyenkor már megszűnik a zsufofolság, s a ki szeret az őszi méla hervadásában gyönyörködni — elbolyonghatunk az erdőben. Szép ilyenkor az erdő. A hervadó lombok rubin vörösben csillannak meg, s az aláhulló levelek halk nesze, mintha halálharangja volna az elbucsuzó nyárnak. A természet még egyszer, utóljára lelkünkbe hazudja a sok álmod, reményt, a mit minden tavasz kelt és a melyek elszállanak, semmivé lesznek, mint a lehulló levél.

Az őszi szomorú hangulatával rekesztik be az országgyűlést is. A parlament kiműlése meglátszik a politikai élet arculatán is. Utolsó ténykedése ennek az országgyűlésnek a kérvények tárgyalása. Aztán következik a trónbeszéd, a melyről azt beszélnek, hogy rövid lesz. Rebesgetik, hogy a külpolitikai helyzetről is lesz benne egy-két érdekes passzus. Nehány nagyság visszavonulásáról is ver a hír. Így *Ugron Gábor* kijelentte a szilágy-somlyóiaknak, hogy nem szándékozik többé politikával foglalkozni. Ugy van pártjával most *Ugron* is, mint *Deák Ferenc*, a ki egyszer, mikor nagyon sokat zaklata a pártja, így kiállt fel: Az ördög a ti pártvezéretek!

A kerületekben pedig folyik a korteskedés. A kerületek, akár csak holmi eladó leányok, kasérkodnak a jelöltekkel. Fogadják a nyújtott bököt, virágot — igaz, csak szóvirágot — és mert valamennyinek jut egy mosoly, egy biztató tekintet, valamennyi jussot érez hozzá, hogy bízzék, sőt a választási tudósítások nyelvét használva, több mint bízzék. Piros meg fehér tollak díszítik a kalapokat, a házak eresztéről pedig nemzeti színű lobogókat hímál az őszi szél. A jelöltek szivarszó mellett járják be a falukat és míg a lelkes fogadtatások folynak, ki tudja, nem-e jut eszébe egynehánynak a régi kálvinista halottas ének: Ez élet csak füst és pára, elenyészünk nemsokára.

Némely jelölt azt is tudja, hogy ez a nemsokára talán holnap, talán holnapután lesz már. Négyes fogatokon mennek a beszámolóra, de egyeseket hat ókor sem huz ki majd a bukásból.

A képviselőknek most kezdődik a vakáció, a diákoknál ellenben beáll a diligentia. Az egyetem falai közé újra bevonult az élet. Javában folynak a beiratkozások. A rektori, dékáni szobákban nagy a sürgés-forgás. Természetesen

beszédet intézni egy tizenöt éves fiúhoz, s a még olyan tisztavérű herceg lenne is ő *XXXVIII*-ik fensége? Ohó, ez komikus, ez lehetetlen... Biztos, hogy (itt nem), de odahaza kinevetnék érte az okosabbak. Tehát hallgatni fog.

Ennél fogva a vendéglős sem szólt egy árva igét sem és nem beszélt a közönség soraiból sem senki. Még csak nem is éljeneztek volna, ha a férjére dühös gömbölyű gyógyszerész né elő nem veszi selyem zsebkendőjét, s magasan lobogtatva a himzett csipke finomságát, hangjának — egész hegyességével el nem kiáltja magát:

— Éljen a herceg!

— Éljen! — ordította most, vérszemet kapva a vendéglős is, pincéireivel együtt. S felzúgott egyszerre mindentelől az éljenzés, miképpen lelkes magyar urakhoz és asszonyságokhoz illik.

— *Wat schr'an die da?* — kérdezte a kis fenség.

— *Etwas eljen, eljen...* Begrüssung Durchlaucht, — felelte mosolyogva a vasas, miközben maga is leugrott a kocsirol, — s rászólt hangja egész mély kongásával a hajlongó vendéglősre. — *Sie!* Kész mek van *Kwartir*?

— Minden rendben van, kapitány ur!

— *Zimmern?*

— Négy. — Amint parancsolni méltóztatott.

— *Mosdóviz?*

— Igenis, az is... ebben a szempillantásban...

— *Kaffeé?*

— Igenis, az is, ebben a...

— *Wat fir e Lát' sin' dat?* Miféle embereket kiabalsz itt? He?

— A fürdő közönsége, kapitány ur! A herceg ő fenségét óhajtottuk üdvözölni...

— So! Also ruhig sán, — mordult rá, — orrát törülgetve a vasas, s végignézett goromba fitymálással a közönségen, — genug eljen gewesen... *Danke!* Und elere, *Kwartir mekmutatsz!*

A vasas *Herkules* ezzel hátat fordított a vendégeknek, s az inashoz fordulva, rendelkezni akart a podgyász felől.

A kis fenség azonban karonfogta.

— *Lassen's! Geh'mer!*

Karöltve haladtak a veranda felé, hol az itt-ott még mindig éljenző urak és asszonyságok nézték kíváncsian a könnyű, gyerekes léptekkel közeledő kis fenséget. Az egyhangú vélemény az volt, hogy még csak fiú ugyan, de nagyon csinos fiú.

— *Be hercig...* sóhajtott a gyógyszerész.

A kis herceg meghallotta. Gyorsan feléje fordult, mosolygott, s szemével csippentve, így szólt:

— *Danke, Madame!*

A gyógyszerész még föl se ocsudott zavarából, midőn a kis fenség már kisérőjéhez fordult, s nevetve mondta:

— *Fesches Ding* (csinos jószág), *die wed' mer anarakélen, was?*

A vasas kacagott, s helyeslőleg bólintott. Ugy van! S a két ur közt most gyors párbeszéd indult német nyelven:

— Jó kis kövér tehénke... nevetett a herceg.

— *Sovány is van!* Az ott... az a kikiricsnapernyős, pisze.

— Önnek engedem, kapitány!

— Köszönöm. Inkább a tehenet kérem.

— Nem, nem! A tehen enyém.

— Amint parancsolja! — Megtartom a pisztét.

A kis fenség fölért a verandára, leült egy asztal mellé, fölcapta szemére monokliját, s rendre fixirozta a lassankint szintén felgyülekező közönséget, amelynek soraiban nem akadt jóformán senki, a ki a poroszos dialektusba fertőzött német nyelvet ne értette volna. De lám, nem futott el senki. Lám, ott maradtak a magyar urak és asszonyságok, s hallgatták tovább, amint következik:

— Sok asszony van, — mondta a vasas.

— Tehenem legcsinosabb.

— *Piszém se csunya!* *Sie, Kellner* — parancsolta a fűrgén melléje perdülő pincérnek — tollat, tintát, papirost! *Durchlaucht* attackiren natürlich auch gleich?

— *Natürlich!* nevetett a kis herceg. — Nincs vesztegetni való idő, — tehénkém ide pislog...

elevenek a juristák Stamm-kávéháza is. A bugyellárisban van még otthoni bankó, bizony megesik egy-egy kis vig poharazás is. Mert a *golyát* sok mindenre ki kell oktatni, hogy méltóan viselje az egyetemi polgár nevet.

A színházak kapui is megnyitáltak és a lucskos, sáros aszfalton egyre több elegáns alakot látunk. Kissé korán, de tagadhatatlanul beköszöntött az ősz. A vadászatokra, löversenyekre örül a sportkedvelő magyar, s ha elmegyünk a nyugoti pályaudvar felé, ott függ már az óriási tábla: *Jegyváltás az alagi versenyekre*. Szeptemberben, egész október közepéig tartanak nálunk a versenyek. Ilyenkor szokás elveszteni a novemberi házbérre való. Mert lakni kellene, de löversenyezni muszáj! ezt tartja a budapesti ember.

Versenynyel, politikával nem törődve halad egy csomó könyvvel kezében a diák-kisasszony a gymnazista leány. Most már nemcsak az egyetemre járnak a női jogászok, de saját külön diák-otthon-uk is lesz. A *Wlassics*-internátus. Az előhaladás zászlaját oly bátran lobogtató, nagydírmű kultuszministerünk nevére neveztek el és a nőképzőegyesület Zöldfa-utcai palotájában lesz az új otthon. Itt nőnek majd nagyra a jövő női *Szilágyi* Dezsői, meg a doctor-medicinæ kisasszonyok. a kik büszkén írják fel ajtajukra a jelszót: *Sic itur ad astra*, — csak aztán Thalesékké ne váljanak!

Vaskereskedők kongresszusa.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, szeptember 7.

Magyarország vaskereskedői ma délelőtt országos kongresszusra gyűltek egybe Budapesten az újváros háza nagytermében a végett, hogy módot keressenek a sok tekintetben mostoha sorsban lépő ipar fellendítésére, s vaskereskedők testületi szervezkedésére. A mai gyűlésen meg is alakult a *Magyar vaskereskedők országos egyesülete*.

A kongresszuson mintegy 200 vaskereskedő jelent meg, azonkívül az ipar és kereskedelem számos szakembere. A kereskedelmi miniszterium képviselőjében *Abonyi* Emil miniszteri tanácsos és *Péterffy* Lajos miniszteri osztálytanácsos.

A kongresszust *Kiss* Ernő nyitotta meg. Midőn a magyarországi vaskereskedők országos kongresszusa részéről — ugymond — az ideiglenes elnöki állás betöltésével bizattam meg, elvállaltam a tisztet azon tudatban, hogy törekvésünk sikere nem maradhat el. Feltevéseimben, hála az égnek, ugyilátszik nem csalódtam, mert az itt megjelent érdeklődő kartársak tekintélyes száma ezt minden bizonynyal remélni engedi. Annál is inkább jogos a feltevéseim, hogy az elnök tűzött célt megvalósíthatjuk, mert majdani törekvésünk erkölcsi támogatását magas kormányunk kereskedelmi minisztere, *Hegedüs* Sándor, szerény körünkben való hivatalos képviselőségével mintegy igazolja. Ugy a magam, valamint ideiglenes tisztviselői társaim és az igen tisztelt kongresszus minden egyes tagjának mélyen átértett háláját tolmácsolom akkor, midőn a miniszter képviselőjét szívünk mélyéből üdvözlöm és a kegyes érdeklődéséért hálás köszönetünket fejezem ki. Egyidejűleg kérjük a miniszter képviselőjét ama kérelmünk tolmácsolására, hogy célunk elérhetőségét a nagyméltósága erkölcsi támogatásában részesítse, biztosítva, hogy az elnök tűzött cél legfőbbike a miniszternek ugyis határtalan és odaadó gondoskodását képező *hazai iparunk* támogatása. (Eljenzés.)

Abonyi Emil miniszteri tanácsos szólalt fel ezután:

Miniszterem — ugymond — más irányban lévén elfoglalva, nekem jutott ama megbízás, hogy személyét itt képviseljem. Mindenekeiőlt köszönetemet fejezem ki a szives üdvözlésért, és a magam részéről is sikert kívánok a kongresszusnak. A kongresszus tagjait azon elv

gyűjtötte össze, hogy a tömörülés erejét ismerve egyesülni és közös érdekeiket megvédeni akarják. Ehhez ismételten szerencsét kívánok. „*Union fait la force*” — ezen jelmondatot tűzték maguk elé Belgiumban és erősek lettek. E példát kövessék önök is, s a siker nem fog elmaradni. Első sorban a kereskedelem támogassa a hazai ipart, hogy képessé legyen teljes gazdasági függetlenséget elérni és a nyugati államokkal a versenyt fölvenni. A magunk részéről ugy ebben, mint egyéb jogos törekvéseikben szívesen fogjuk önöket támogatni.

A lelkes eljenzéssel fogadott beszéd után *Biró* Armin az előkészítőbizottság nevében vázolta ama okokat, melyek a *Vaskereskedők országos egyesületének* megalakítását szükségessé teszik. Ez okok közül első a kereskedővilág ellen intézett rendszeres támadás, mely már-már odafajul, hogy a vaskereskedők önkénytelenül kívánják, követelik a tömörülést, hogy a megkezdett harcban érdekeiket sikeresen megvédhessék. Egy másik ok a vaskereskedelem speciális bajaiban rejlik. Igy vissza kell szerezni az edény-üzletet, mert az kimondott vásárcikk. Szükséges, hogy a kis és nagykereskedők közötti viszonyt szabályozzuk, foglalkozunk kell az elfajult és tisztességtelen verseny kérdésével, nem lehet tétlenül nézni a fogyasztási szövetkezetek tulkapásait a lojalis kereskedelem ellen, szóval száz meg száz kérdés vár megoldásra, köztük a legfontosabbik: a magyar ipar pártolása. Az elmondott elvek sarkalatos programpontjait fogják képezni az alakítandó országos egyesületnek, s ezért felkéri a jelenlevőket, mondják ki egyhangulag, hogy szükségesnek tartják és óhajtják az egyesület megalakítását.

— Akarjuk, akarjuk! — hangzott mindenfelől, s a kongresszus elnöke erre kimondta, hogy az egyesületet megalakultnak jelenti ki.

Ezután megválasztották az egyesület tisztikarát. Elnök: *Kiss* Ernő lett, elnökhelyettesek: *Frey* Ferenc, *Andrényi* Károly (Arad), *Kovács* Béla, főtitkár: *Krausz* Zsigmond, ügyvivő titkár: *Biró* Armin, jegyző: *Jeremiás* Rezső, jogtanácsos: *Dr. Gondá* Dezső, pénztáros: *Németh* Károly Géza, ellenőr: *Komácssy* Ede, háznagy: *Arányi* Géza. Választottak azonkívül 12 fővárosi és 12 vidéki választmányi tagot.

A kongresszust holnap délelőtt folytatják.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: *Csikós*, népszínmű. Este: *Kis szökevény*, operette. *Arkossyné* felléptével.
Hétfő: *Szünet*.
Kedd: *Model*, operette.
Szerda: *Ocska brigadéros*, bohózat. — *Repülő* balet fellépte.
Csütörtök: *Ocska brigadéros*, bohózat. *Szadal* Ferenc búcsúja. — *Repülő* balet fellépte.
Péntek: *Allatszeli dítőnő*, bohózat. *Szöke* Sándor búcsúja. — *Repülő* balet fellépte.
Szombat: *Virágcsata*, operette. *Cakó* Vilmos búcsúja. *Arkossyné* felléptével. — *Repülő* balet fellépte.
Vasárnap: Délután: *Madarász*, operette. Este: *A bolondok grófja*, bohózat. — *Repülő* balet búcsúja.

* **Fedák Sári** Aradról. A népszínház ifjú primadonnájáról, *Fedák* Sáriról egy idő óta szélteben híresztelik, hogy otthagyja sikerei színterét és megvált a Népszínházról. Pontos számadatok forognak közkezen, hogy a népszerű és divatosá vált fiatal művésznőt mily nagy áldozattal akarja megnyerni a Magyar Színház és több vidéki direktor a maga számára. Mindebből persze semmi sem igaz. *Fedák* Sári nap-nap után játszik a népszínházban jókedvének leghálásabb tanuja maga a közönség, s nem is gondol arra, hogy vidékre vagy a magyar Színház-hoz szerződjen. Nem is kapott afféle ajánlatot, s mégis a Magyar Színház igazgatóját, *Leszkay* András azzal vádolta egy újságíró előtt, hogy *szelid nyomást* akar gyakorolni igazgatójára az e fajta hírekkel. *Leszkay*val szemben *Fedák* Sári egyik fővárosi lapban a következő friss kedvű levéllel védi a maga igazát:

Ma valahol egy interjuvot olvastam, a melyben *Leszkay* András, a Magyar Színház, igazgatója, kijelentette hogy engem nem szerd-

tett, velem nem is beszélt, s hogy én ennek a szerződésnek a hírével „szelidebb nyomást” akarok ténny gyakorolni *Porcsolt* igazgatóra. Kedves szerkesztő ur, én falun nőttem föl (bocsáson meg *Beregszász*, hogy falunak nevezem) nem is értek a primadonnafogásokhoz, de nem is tartom őket szükségesnek. Egészen őszinte leszek tehát. Nem vagyok tulságosan szerény. En egy év alatt elértem a közönségnél azt, a mi el akartam érni: megvagyok elégedve. Ennélfogva elfogom érni az igazgatósnál is azt, a mit el akarok érni, nem kell ahhoz se kikisebb, se nagyobb nyomás, se ujsághecc, se semmiféle komédia. Ez a feleletem *Leszkay* András urnak felőlem való jó véleményére. Őszintén szólva azonban ezt nem vártam tőle *Arad* után. Ha valaki kíváncsi rá, mit tettem *Leszkay*nál *Aradon*, elmondhatom *Csinálam* neki hét zsufolt házat, pedig csak négyre szerződtem. A három utolsónál pedig, dacára, hogy *árszóval keltek el a jegyek*, a művezető könyörgésére, s az elmúlt rossz szezonra való tekintettel, a föllépti díjaim egy nagyrészt elengedtem. De hát ugy látom, nemcsak a szubrettek hálátlanak. Különbön ki törődik egy direktor hálátlanságával? Hálás a publikum és — ez a fő! Tegnap végigénekeltem a *Babát*, 4-szer, mondd négyszer ujrátam és táncoltam mindent. Fáj is a lábam. De a szívem nem. És ez a fő. Őszinte üdvözlettel, hálás hive: *Fedák* Sári.

* **Ocska brigadéros** bemutatója jövő szerdára maradt, *Tolnainé* Hermin betegsége miatt *Tolnainé* *Feld* Mátvás parodisztikus bohózatának fő női alakját *Dunna* Ilonát játsza, így helyettesítésről nem lehetett szó, hogy az előkészített darab bemutatója megtartassék. Ma aztán az új bohózat helyett a *Virágfakadás*-t adták, ezt a kedves kis darabot, mely nálunk rendszeren hirtelen színházi bajokat van hivatva kiegyenlíteni. A szereplők mindegyike legjobb igyekezettel iparkodott elfeledtetni, hogy próba nélkül ment a darab. Utána a *Pajkos diákok* mutkódtak. *Arkossiné* volt az egyetlen, ki valamicskét énekel, még pedig elég tetszősen, a többiek beleértve *Felbő* Rózsit is, nem voltak disponálva. A kis közönség ennélfogva mérsékelt élvezet talált a mai előadásban.

* **A repülő balet**, mely a téli évadban a kolozsvári nemzeti színházban tizenkétszer játszott telt ház előtt, kedden érkezik *Aradra*. *Heidenreich* igazgató gépészei még az nap fogják felállítani a légbeli mutatványokhoz szükséges színpadi eszközöket, a társulat azonban csak szerdán este fog bemutatkozni. A repülő balet mutatványai előtt mindig egész estét be-töltő szindarab fog színterkerülni.

* **Andorffy** szinigazgató. *Andorffy* Péterről megirtuk, hogy pályázat mellőzésével kérte a pécsi színházat, de nem kapta meg. Erre *Andorffy* nyilatkozatot tett közbe, mely szerint ő még a tavasszal követte el ezt a most már szerinte is ostobaságot. Erre a nyilatkozatra egyik pécsi lap a következőket írja:

Nos, ehhez mi is hozzáfűzzük azt, hogy nyáron át a szinügyi bizottság nem tart üléseket és így *Andorffy* furcsa kérelmét nem utasíthatta előbb vissza. Egyebekben, ha azzal az emlegetett közgyűléssel együtt mi nem is tartjuk olyan nagyon kiváló komikusnak *Andorffy*t, de azt ma már a saját vallomása alapján mi is elismerjük, hogy *ostobaságot* követett el, s hogy ezt még a tavasszal sem tekinthetük *homoly* dolognak.

* **A vasárnapi előadások.** A *kis szökevény* vasárnap este két szerepváltozással kerül színre, *Carmentitát* *Arkossiné* Z. *Olga* játsza, a beteg *Tolnainé* szerepét pedig *Kalocs* Róza. Délután *A csikós* népszínműben gyanazok játszanak, a kik *Ujházi* vendég szereplésekor, csak a mester szerepét vette át *Merei* Péter, a kinek ez szintén régi kiváló alakítása.

* **Új eredeti magyar darab.** A Népszínház igazgatósága egy új eredeti magyar énekes játékot fogadott el előadásra, melyet már rövid idő múlva műsorába is fog illeszteni. A darab címe *Roli és Roland* s szerzője ifj. *Bokor* József, a Népszínház karmestere, ki már több darabjával juttatta fényes anyagi és erkölcsi sikerekhez a Népszínházat.

* **Rostand prologja.** Párisból írják, hogy a compiegnei várszínházban folyó hó 20-án lefolyó díszelőadásra *Rostand*, a *Cyrano de Bergerac* szerzője prologot írt, amelyet *Sarah Bernhard* fog elszavalni. Az előadáson a párisi színházak első művészei vesznek részt, köztük *Réjane* asszony.

Harc a mandátumokért.

(Képviselőválasztási mozgalmak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Nagyon rövid az idő. Kétségbeesetten indult meg a harc a mandátumokért.

Jelölt persze tengernyi sok van mindent. Majdnem annyi irány, annyi jelszó, a hány jelölt.

Egy jelensége a megindult választási harcnak mindenestre érdekes. Még pedig az, hogy a liberális eszmék ereje még mindig félelmetes. És a legsötétebb egyéniségek is liberálisoknak vallják magukat.

A választó polgárok nagyon óvakodjanak. Addig semmi esetre ne foglaljanak állást senki mellett, míg meggyőződést nem szereztek politikai hitvallása, főként liberális gondolkozása felől.

A választási harcok érdekes újabb eseményei a következők:

Az aradvárosi szabadelvűpárt végrehajtó bizottsága *Tagányi István* elnöklete alatt folyó hó 11-én, szerdán délután 3 órakor a *Millennium* vendéglő külön termében ülést tart.

Az újjászervezett aradi szociáldemokrata-párt holnap, vasárnap délután 3 órakor képviselőjelölt gyűlést tart. A szociálisták *Poór Árpád* budapesti susztert akarják felléptetni, a ki esetleg kaphat is három-négy szavazatot. A kuriózum számba menő jelölt-gyűlés egyébként a tüzoltó-laktanya udvarán lesz.

A jászashelyi kerület egyik központjából, N. Halmágyról, azt a tudósítást kapjuk, hogy ott hárman is fellépnek szabadelvűpárti programmal és pedig a jelenlegi képviselő, *Tagányi Sándor* dr., azután ennek volt ellenjelöltje *Szombati György* dr. budapesti ügyvéd és *Suluc Sándor* dr. nyugalmazott járásbíró.

A radnai kerületben hír szerint *Vancsó Gyula* dr.-ral, a jelenlegi képviselővel szemben fellép *Boku Széver* volt lippai takarékpénztári tisztviselő, szintén szabadelvű programmal.

Hieronimi Károly duna-pataji jelöltetésének hírére ma a félhivatalos *M. Nemet* is meg erősíti, mely erről a következőket írja:

A duna-pataji választókerület szabadelvűpártja értesülvén, hogy a kerület eddigi képviselője, *Földváry Mihály* mandátumra ezután nem reflektál, elhatározta, hogy a jelöltséget *Hieronimi Károlynak*, közéletünk e kitűnőségének fogja felajánlani. — Minthogy *Hieronimi* jelenleg furdóben időzik, a duna-pataji szabadelvűpárt küldöttsége hazaérkezése után fogja e célból felkeresni.

A körösbányai kerületben báró *Jósika Gábor* hír szerint nem vállal mandátumot. Helyette a szabadelvűpárt *Hollaky Imrét* szándékozik felléptetni.

Azt beszélik, hogy *Mangra Vazul*, nagyváradi görögkeleti püspöki helynök, szintén be akar jutni a parlamentbe s a magyarországi választókerületben fog fellépni *Fassie Tóddal* szemben. Mint értesülünk, ez a híresztelés teljesen alaptalan s a kerületben mit sem tudnak *Mangra Vazul* említett szándékáról. A választók feltétlenül ragaszkodnak mostani képviselőjükhöz, *Fassie Tóddal*hoz, aki a napokban mondotta el beszámoló beszédét s a kerületnek újra jelöltje.

Csanádmegyében az idei országgyűlési képviselő választásoknál nagyon csendes lesz a

hangulat. Három választókerület van, a makói, nagylaki és battonyai. Eddig csak a nagylaki kerület mozdult meg, azis — mint tegnapi számban részletesen beszámoltunk — a mostani képviselőt, *Kristóffy Józsefet* jelölte s nagyon valószínű, hogy nem is lesz ellenjelölt, dacára annak, hogy a jövő csütörtökre az ellenzék jelölt gyűlést jelentett be a hatóságnál.

Makón *Justh Gyulának*, a battonyai kerületben pedig *Babó Lajosnak* a megválasztása szintén úgy fog végbemenni, hogy nem lesz ellenjelölt.

Az utóbbi időben az a hír kelt szárnyra, hogy *Gajári Ödön* nem lép fel többet Belényesben s egyáltalában nem vállal mandátumot. Mint a legmegbízhatóbb forrásból értesülünk, *Gajári* ujja fel fog lépni a belényesi választókerületben. E hó második felét kerületében fogja tölteni s akkor megtartja beszámolóját is.

Capdebó Ferenc az új aradi választókerület jelenlegi képviselője a napokban megtartja beszámolóját és programbeszédét, egyúttal a választókerületet is be fogja utazni.

Katonák az egyetemen.

(Mit akar a hadügyminiszter?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Azt írják, hogy a közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, a melynek értelmében a tiszukar tagjai a tudományegyetemet csak abban az esetben látogathatják, ha erre a közös hadügyi minisztertől rendeletet kapnak.

Érthetetlen dolog. A tudomány függetlensége és az emberi fölvilágosodás terjedése szempontjából még ahhoz is szó fér, hogy a közös hadügyi miniszter jogosított-e arra, hogy egy aktív katonatisztet eltiltsa attól, hogy az egyetemre járjon; föltéve természetesen, hogy katonai kötelességeit, nem hanyagolja el az egyetemre való járással. Mert hiszen ettől már csak egy lépés van odáig, hogy otthon is vizsgálatot tartson a tiszt urak olvasmányai, könyvtára fölött s egy második katonai indexet alapítson, a római papi index mellé.

De hát legyen úgy. A tisztekkal rendelkezék a hadügyi miniszter. Adja ki szigorú odéréban, hogy a ki egyetemet akar látogatni, az előbb kérjen tőle engedelmet s aki emez engedély nélkül merészkedik a tudományból keleténél többet bevenni, azt büntesse a szabályzat teljes szigorúságával, ha ezt a hadsereg érdekében állónak tartja.

Azonban mi köze van a katonatiszt és a hadügyi miniszter e dolgához a magyar közoktatásügyi miniszternek és az egyetemi tanácsnak? Sem egyik, sem másik nem arra való, hogy a szolgálai fegyelemnek ezt a rendelkezését végrehajtsa. A kultuszminiszternek legfőbb az a feladata, és az egyetemi tanácsnak is, hogy gondja legyen rá, hogy hivatlan, oda nem való elemek a tudomány szentélyébe ne hatoljanak. Ezért követel az egyetemi rendtartás a hallgatóktól beírás előtt bizonyítványt a középiskolai végzettségről és a jó erkölcsi magaviseletről. De ezentúl ellenőrizni azt, hogy egy katonatiszt, a ki mindenképpen méltán ülhet az egyetem padján, ha oda tiszteletreméltó tudományozója csábitja, csak úgy tehessen eleget elméje vágyódásának, ha ehhez előbb a hadügyi miniszter engedelmét megszerzi: semmiképp sem a közmívelődés vezéreinek, nem a kultuszminiszternek és nem az egyetem embe-reinek a dolga.

A kultuszminiszter rendelete nem a tiszteknél szól, mert nekik a közös hadügyminiszter dirigál. Ez a rendelet csakis az egyetemi tanácsnak szólhat, hogy a tisztektől beírás előtt

hadügyminiszteri engedelmet követeljen. Hogyan, megtenné ezt az egyetemi hatóság, a mely éppen a kultuszminiszter támogatásával buzgólkodik a szabad egyetem mellett, hogy minden rendű és rangú ember szabadon jár-hasson a tudásnak forrásához, a melynek nyomában nemzeti fejlődés és előrehaladás vagon?

Ha a közös hadügyminiszter félti a tiszteit a tudománytól, legyen ez az ő lelkén. Rendelkezéseit tegye meg ő maga. De nem lehet oly szolgálati érdek, fegyelmi vagy függési szempont, a mely megokolná, hogy ebben a reakciós izü munkában segítő társakul a magyar kultúra vezetői szegődjenek hozzája.

EGYESÜLETI ÉLET.

A lelencek érdekében.

— A Fehér Kereszt aradi választmányától. —

Arad, szeptember 7.

Aki nem ismeri a lelenceket gondozó jóteknony intézményt, alig sejtene, hogy a „Fehér Kereszt” szerény cégére alatt micsoda hatalmas humanizmus rejlik. De aki ismeri az Országos Fehér Kereszt lelencház egyesület intencióját és azt a nagyarányu munkásságot, melyet ez az egyesület kifejt, az az érteli, hogy szelb, áldásosabb és emberibb célt szolgálni alig lehetséges.

Mit tesz ez az egyesület? Az egész országban szervezett fiókinézetek segítségével gondozza az elhagyott gyermekeket, ellátja őket ruhával, élelemmel, sőt a valóban szegénysorsu szülőknek is nyújt tisztességes anyagi segílyt; hogy gyermekeiket fölnevelhessék.

Sokat lehetne írni arról a fáradhatatlan munkásságról, melyet ez az egyesület kifejt a legszebb eredménnyel. Statisztikailag bizonyítható, hogy a gyermek-halálozás, amely a szegénysorsuak között volt a legnagyobb, ezen intézet működése óta óriásit csökkent.

Ezen intézet tehát nagyon megérdemli a támogatást a közönség részéről és ezen támogatásnak olyan egyszerű módja van, hogy alig számbavehető hozzájárulással bárki segítőjévé lehet a magasztos célnak. Evi két korona tagsági díj lefizetése mellett mindenki tagja lehet a nemescélu intézménynek, amely annál erőteljesebb tevékenységet fejthet ki, mennél nagyobb a közönség támogatása.

Az aradi fiókinézetnek eddig a következő pártoló tagjai vannak: *Károlyi Tibor*, *Csák Czirjek* dr., *Minorita* rendház, *Kövér Márton* és *Lilienberg Sándorné*. A rendes tagok száma felül van a négyszázon.

Az egyesület azon része, kik a nemes ügy támogatásában részt venni óhajtanak, taggyűjtő iveket helyeztet el a lelence-intézet női választmányánál, mely választmány a következő előkelő hölgyekből csoportosult:

Ifj. *Andrényi Károlyné*, *Ábrai Lajosné*, *Blaskovich Ernóné*, *Burián Jánosné*, *Baros Boriska*, *gróf Breda Viktorné*, *Csécsei Imréné*, *Csernovics Diódorné*, *Domokos Lajosné*, ifj. *Darányi Jánosné*, *Fényes Kálmánné*, *Fischer Irén*, *Haberger Györgyné*, *Halász Jenóné*, *Hegedüs Lászlóné*, *Hermann Gyuláné*, *Issekutz Lászlóné*, *Kádas Kálmánné*, *Kintzig Ferencné*, *Keller Izsóné*, *Kovács Vincéné*, *Leopold Zsigmondné*, *Leitner Ernő dr.-né*, *Mayer Miksáné*, *Medvecky Edéné*, *Millig Józsefné*, *Nachtnébel Ödöné*, *Nagy Sándorné*, *Ortutay Gyuláné*, *Petrovics Mihályné*, *Purgly Lajosné*, dr. *Priegl Istvánné*, ifj. *Reicher Károlyné*, *Sármezey Andorné*, *Szólósi Istvánné*, *Szalay Antalné*, *Steiner Ferencné*, *Simon Karolin*, *Somogyi Gyuláné*, *Steiner Jakabné*, *Tagányi Istvánné*, *Urbán Péterné*, *Végh Antalné*, *Vásárhelyi Janka*, *Vince Miklósné*, *Vajassy Arpadné*, *Vajda Lajosné*.

Az itt felsorolt hölgyek bármelyikénél jelentkezzenek azok, kik a lelencegyesület tagjai és ezáltal egy az emberszeretet magasztos tanában gyökerező igazán humanus intézmény előmozdítóit lenni óhajtanak.

(*) Aradi mérnök- és építész egyesület a nyári szünet elmúltával újból megkezdte működését. Helyiségeit a tagok számára újonnan berendezte és otthoniasan felszerelte. F. hó 10 én választmányi ülést tart s megállapítja az első társas összejövetel idejét és jellegét. Az egyesület

különben mult esztendőről szerkesztett évkönyvét a napokban fogja a tagoknak megküldeni, mely a jelentéseken, vaggonmérlegben és költségvetésen kívül az összes mult évi felolvasásokat is tartalmazza.

(*) Az aradi orvosszövetség elnöksége értesíti tagjait, hogy az országos orvosi kongresszus nem szeptember 15-én hanem szeptember hó 29-én fog megtartatni Budapesten. Kedvezményes vasúti jegy iránt előjegyezhetni szept. 15-ig Dr. Löwinger szövetségfőtitkárnál.

(*) Az aradi ipartestület előjárósága hétfőn f. hó 9-én d. u. 5 órakor az alábbi tárgyszorozattal rendes havi ülését tartja:

1. Az elnök előterjesztései. 2. Mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása s hitelesítése. 3. Junius, julius és augusztus havi jelentések és számadások. 4. Az iparigazolvány tulajdonosok közötti változások ismertetése. 5. A kereskedelmi iparkamara átirata a közös hadsereg részére szállítandó bórnemű munkák tárgyában. 6. Ugyanakkor átirata az Aradon villamerővel létesítendő közműhely telep ügyében. 7. Ugyanannak átirata az építő ipari szabályrendelet módosítása tárgyában. 8. A kunhegyesi ipartestület meghívója zászlószentelési ünnepélyére. 9. Előterjesztés az állandó iparcarnok ügyében. 10. Jelentés a testületi házon eszközölt tatarozási és átalakítási munkákról. 11. Előterjesztés a szálló ügyében. 12. Előterjesztés az orsz. képviselőválasztások ügyében. 13. Indítványok. 14. Szabadítások.

(*) Bérkocsisok gyűlése. Az aradi egy- és kétfogatu bérkocsi tulajdonosok ipartársulata f. hó 10-én d. u. 6 órakor az ipartestület nagytermében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a társulat összes tagjait tisztelettel meghívja az elnökség. Tárgy: árszabály megállapítás. Társulati orvosi állás rendezésére.

(*) A Kossuth Lajos betegséggyűző és temetkezési egyesület szeptember hó 8-án d. u. 3 órakor rendes választmányi ülést tart, a melyre a választmányi tagokat meghívja az elnökség.

(*) Az aradi pinczér-egylet folyó hó 9-én hétfőn délután fél 4 órakor a Vas-szálloda nagytermében gyűlést tart, melyen a budapesti küldöttség beszámol eljárása eredményéről. További tárgya lesz a szervezkedés. A tagokat teljes számban meghívja a gyűlésre Kovács alelnök.

A munkások segítése.

— Az Aradon megalakult védegyeletről. —

Arad, szeptember 7.

Többször volt alkalmunk megemlékezni a munkások védegyeletéről, de sokkal fontosabb és nemesebb missziót teljesít a munkások erkölcsi és fizikai erejének emelésénél, semhogy elhalgassuk azt az örömdetes eredményt, a mit főnállásának rövid ideje alatt elért.

Az egyesület tulajdonképen új alapszabályának jóváhagyása után kezdett tért hódítani s az év elejétől kezdve rövid időközben alapította meg előhelyeit. A fővárosban Kőbányán, Kelenföldön, az új-pesti uton, Ó-Budán, a vidéken Annavölgy, Arad, Baglyosalja, Béna, Bárna, Bika-bikk, Brennberg, Badonos, Csolnok, Dorog, Etes, Felső és Alsó Jarna, Felső-Pálfalva, Hmok, Terene, Inászó, János-tárna. Kazér, Keszölc, Karancsalja, Kis-Hartyán, Kis-Terene, Leányvár, Mogyorós, Mizserfa, Mátra-Szele, Novák, Nemti, Nádásd, Nyostya-Sikér, Ózd, Pécs, Pagony, Resica, Róna, Salgó-Tarján, Sanos-Ujfalú, Szék-Völgy, Szt-Iván, Tokod, Vizslás, és Zagyva munkástelepek és gyárközségek csatlakoztak a védegyelethez.

Az egyesület rohamos térfoglalása érthető, ha egy pillantást vetünk a lefolyt félév (január-junius) pénzügyi oldalára. Belépett a Védegyeletbe 8743 tag, kilépett illetőleg kimaradt 173 s így a tényleges tag, létszám 8569. olyan tag ki mind a négy szakosztályba lépett, 763 van. A betegséggyűző osztálynak 14,304,72 kor. bevétel és 12581 k. kiadása volt; segélyezett 15,762 napon keresztül átlag naponként 86 beteg tagot. — A rokkantságtól bevétel 10,830 kor. 48 fillér volt, kiadása 175,6 korona. A baleseti osztálynak 6487,20 kor. bevétel mellett 5012 korona kiadása volt; segélyezett 108 tagot, közte 4 halállal végződött.

A munkanélküli osztály 5193,60 kor. bevétel mellett 4900 kor. fordított a segélyezésre; munkát 807 esetben közvetített.

A humanizmus terén kifejtett e nagyará-

nyu tevékenység mellett hatalmas munkát végzett társadalmi téren is. A január-április hónapokban 72 felolvasást tartott, műkedvelői előadással kapcsolatban; 22 munkáskönyvtárt szervezett; hat német-tót ajku községben magyar írás-olvasás, számtanból tanfolyamot tartott, a melyet 1400-an hallgattak. Megemlítésre méltó, hogy az alkohol-ellenes mozgalomnak a védegyelet tette eddig a legnagyobb szolgálatot, mert 53 felvonásban a pálinka-ivás veszélyére tanította ki a munkásokat.

Az egyesület tagjai tulnyomó részben gépgyári és bányamunkásokból áll. Ujabbban tekintélyes számban csatlakozott köréje egyéb foglalkozású munkás is. Alakulóban 27 előhely van.

Mindezeket összegezve, azt látjuk, hogy a védegyelet rövid idő alatt Magyarország legnagyobb és legerősebb munkásegylete létszen, s míg munkásaink benne érdekeinek igaz támogatóját találják föl, addig az egyöntetű vezetés mellett oly hazafias és egészséges irány honosul meg a munkások körében, mely hazánk közgazdasági fejlődésére is mély befolyást gyakorol.

Mac-Kinley tragédiája.

(Részletek a buffalói merényletről.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 7.

Egy borzalmas tettel megint több a világtörténelem könyvében. Boszsuvágy, vagy politikai szenvedély terítette-e le *Mac Kinleyt*, az Unió elnökét e pillanatban még világosan nem tudjuk. Csak a borzalom hatása alatt állunk és nem tudjuk elképzelni, hogy a szabadság e korszakában, amikor a népjogok védelme oly általános és intenzív, hogyan fejlődhetnek oly óriási számban gonosztevők, akik az állam legfőbb képviselői és reprezentálói ellen emelik gyilkos fegyvereiket.

Nem Mac Kinley az első azok között, akik mint a szabadabbá tett Unio elnökei gyilkos golyónak estek áldozatul. Az Unió egyik legnagyobb fiát: *Lincoln* Abrahamot egy elvetemült vagy megtévelyodott színész, *Garfieldet* egy aljas csavargó ölte meg gyilkos golyóval s most harmadiknak *Mac Kinleyt* egy bestiális vadállat sebesítette meg halálosan. A szabad Amerika, az Egyesült-Allamok, ahol eszményi módon őrzik és védelmezik az emberi jogokat, tehát semmivel sem különböznek az európai államoktól, amelyekben még az autokrata-rendszer lehet itt-ott feltalálni?

Ma már tudjuk, hogy *Mac Kinley* merénylője *lengyel származású* s egyike azoknak, akiket az anarchista tanok átka vert meg. Az őrijöngők fajához tartozik, akiket az éj és tűz rémei ejtettek hatalmukba. Az elvetemültek sorába állt ez is, akik öldöklő fegyverekkel, vérrel és gyilkossággal akarják az emberiséget boldogítani. A kik el akarják hitetni magukkal is, a világgal is, hogy egy ember meggyilkolása meg tudja változtatni az államformát és megváltja a világot.

Ez a borzalmas tan mély gyászt hozott már a népekre is, az államfőkre is. Áldozatul esett az is, akit a gyilkos kiszemelt, az is, aki a gyilkosságot végrehajtotta. S mindez nem tudja kiábrándítani, kijózanítani az őrijöngőket, akik bombával, törrel, késsel és pisztolylyal járnak be a világot és hirdetik a törvénytől és természettől való elszakadást; hirdetik a vér, az erőszak ígét, amelyeket őrült tévelygéseikben a „tett propagandájá“-nak neveznek.

Amerika különben is fészke az anarchistáknak. Pattersonban ugyyszólván mesterségesen tenyésztik az anarchistákat és az anarchista eszméket. Ott megengedik, hogy anarchista szindarabokat adjanak elő, a melyekben *Umberto* király meggyilkoltatását dicsőítik. Ott szabadon járnak-kelnek azok, a kik nyíltan és leplezetlenül hirdetik a gyilkosság jogát. Ugyyszólván valamennyi anarchista-mérénylő, a ki az utóbbi évtizedekben rémületbe ejtette a világot, az amerikai anarchista-iskolákat járta végig és ott szedte magába az örület tanait.

Most megint az amerikaiak viselik ennek következményeit. *Mac Kinley* egyike volt azoknak, a kik hazájuk és nemzetük sorsát szívükön viselték. A kik minden Istentől kapott tehetségüket arra fordították, hogy népeiket boldogítsák, szabadságaikat megerősítsék, jogaikat biztosítsák, anyagi helyzetüket előmozdítsák. Mindez az őrijöngőket nem tudta kiengeztelni, nem tudta megfékezni. Az ő eszméjük a gyilkosság és vér. Nekik a bűn, az iszonyat kell annak az árán is, hogy ők maguk is áldozatul esnek rémületes tettöknek.

A világ most a szörnyű, világraszóló esemény hatása alatt áll. Uj zavarok, új bonyodalmak támadnak majd az Egyesült-Allamokban, a melyekből ez az állam bizonyára ki fog bontakozni. De az a kérdés, hogy e rémtett nyomán akadnak-e a kormányok olyan megoldásra, a mely az anarchista rémületnek és iszonyatnak véget tud vetni.

A merénylet részleteire vonatkozólag ma éjjel a következő táviratokat kaptuk:

Buffalo szeptember 7.

A merénylet elkövetése után a tömeg meg akarta linchelni a merénylőt. A rendőrségnek sikerült a merénylőt a kiállítás területéről a börtönbe vinnie.

A merénylő neve *Niemann* Frigyes, Detroitban lakik és egy hete van Buffalóban. *Lengyel származású anarchistának vallja magát.*

Az első golyó az elnök mellcsontját találta, de visszapattant és csak kis sebet ejtett a husban. A második golyó keresztülhatolt a gyomorfalán és valószínűleg a gyomorban van.

Fél 8 óra tájban *Mac Kinleyt* a kiállítás elnöke, *Milburne* lakására vitték. — Állapota kedvező.

A merénylő 28 éves, öt láb kilenc hüvelyk magas és nagyon jól beszél angolul. Az egész rendőrtartalékot a központi állomáson vonták össze, a hol a merénylőt fogva tartják. A közönséget nem eresztik be.

Buffalo, szeptember 7.

Kevéssel este 6 óra előtt *Mac Kinley* egyik orvosa konstataulta, hogy az elnök könnyen lélegzik és érverése jó. 6 órakor kloroformozták az elnököt. Kevéssel 7 óra előtt ugy nyilatkozott az orvos, hogy a sebek komolyak ugyan, de nem okvetlenül halálosak. A hasba furódott golyót még nem találták meg, de a sebet bevarrták. *Mac Kinley* azután magához tért a kloroformozás következményeitől.

Mikor az elnököt a golyó találta, *Georg* titkos rendőr karjaiba esett és hideg vérral kérdezte:

— Rám löttek, *Georg*?

A titkos rendőr felgombolta az elnök mellényét és a vér láttára azt mondta:

— Tartok tőle, elnök ur, hogy ugy van.

Niemann zsebkendőn keresztül lőtt, a melyben a fegyvert rejtette. Egy másik rendőr-

úszviselő, a ki csak két lépésnyire állott az elnöktől, rávetette magát és földre teperte. Ugyanakkor husz más ember is rávetette magát a merénylőre. Mikor kiszabadították, arca össze volt marcangolva és vérrel borítva.

Bécs, szeptember 7.

Bécsi tudósítónk a gyilkos merényletről a következőket jelenti telefonon:

Niemann Frigyes, a merénylő, a mikor elfogták, ezt mondta:

— Nem sajnálom az elnököt. Mac Kinley ellen régóta tervezek merényletet. Eltökélt szándékom volt a gyilkosság, megtettem kötelességemet...

A vizsgálóbíró előtt nem akart vallani a merénylő.

A kezelő orvosok egybehangzó véleményei szerint az Egyesült-Államok elnökének az élete megmenthető, bár felgyógyulása sokáig fog tartani.

Az Egyesült-Államok bécsi követe ma dél előtt a Mac Kinley ellen elkövetett merénylet hírének vétele után azonnal Bécsbe utazott Karlsbadból, a hol nyaralt.

Buffalo, szeptember 7.

Este 8 óra 15 perckor a kezelő orvosok a következő jelentést adták ki:

Délután 4 óra tájban rálöttek Mac Kinley elnökre. Az egyik golyó a mellcsont felső részét találta, de visszapatant. A második golyó a hasba furódott, öt hüvelyknyire a bal mellbimbó alatt, másfél hüvelyknyire a középvonaltól balra. A golyó átfurta a hasát. A sebcsatornát megtalálták. A golyó behatolt a gyomorba és elül keresztülfurta. A gyomorfallal gondosan összevarrták selyemmel, azután megvizsgálták a hátulsi gyomorfallal, azt ugyanolyan állapotban találták és szintén összevarrták. A golyó további útját a leggondosabb kereséssel sem tudták megtalálni. A has sebet baj nélkül elzárták. A beleken, vagy a hasnak valamely más szervén nem konstataáltak sérülést. Az elnök jól állotta ki a műtétet. A műtét eredményéről még nem lehet határozottan nyilatkozni. A beteg mostani állapota feljogosít arra a reményre, hogy fel fog gyógyulni.

Este 10 óra 40 perckor a következő orvosi jelentést adták ki: A beteg állapota kielégítően javult. Hőmérséklet 100,4, érverés 124, lélegzetvétel 24.

Budapest, szeptember 7.

Egy újabb buffalói távirat szerint a merénylőt Colgosz Leonak hívják. Colgosz német-lengyel származású anarchista. A vallatás alkalmával kijelentette, hogy cinkostársai nincsenek.

A merénylet okául a következőket adja elő: Számos anarchista iratból meggyőződött, hogy az Egyesült-Államok kormánya rossz, a minék csak az elnök meggyilkolása által lehet véget vetni.

Semmi jel sem mutat arra, hogy Colgosz elmezavarban követte volna el a merényletet, mint azt eleinte hitték. A merénylő teljesen ép elméjű.

Chicagóban ma bűnrészesség gyanuja alatt öt anarchistát tartóztattak.

Bécs, szeptember 7.

Az itteni amerikai követséghez érkezett magántávirat szerint Mac Kinley testéből a második golyót is szerencsésen kivették. Az elnök most már határozottan jobban van.

Buffalo, szeptember 7.

A merénylőt Dearey detektív fogta el. Mikor a merénylőt elfogta, Luksberg detektív is rárohant. A két titkos rendőr aztán földre teperte.

Mialatt a kiállítási bizottság az elnököt egy közeli pavillonba vitte, addig a detektívek a merénylőt bevitték egy rendőrszobába, ahol fegyveres őrköt kellett melléje állítani, mert a felbőszült néptömeg meg akarta lincselni.

Innen aztán elvitték erős fedezet alatt a rendőrség központi épületébe, ahol vallatás alá fogták. Első kérdésre azt felelte, hogy Niemannnak hívják. Igazi nevét csak később vallotta be.

Buffalo, szeptember 7.

Roseberry alelnök ma este ideérkezett.

Mac Kinley felesége New-Yorkban súlyos betegen fekszik. A férje ellen elkövetett merényletről betegségére való tekintetből még nem értesítették.

6 órakor este Mac Kinley jól érezte magát, az egész éjet jól töltötte. Temperamentuma 102 fahrenheit-fok, pulzusa 110 fok.

London, szeptember 7.

A new-yorki rendőrség az összes európai fővárosok rendőrségeivel a kábelen érintkezésbe lépett, hogy a merénylet esetleges bűnrészeseit, vagy felbujtóit ki lehessen kutatni. Eddig minden jel arra mutat, hogy a merénylő a tettet saját iniciatívájából és bűntársak nélkül követte el.

Buffalo, szeptember 7.

Azokat az embereket, kik a merénylővel tegnapelőtt egy korcsmában együtt voltak, kivétel nélkül mind letartóztatták.

A pattersoni és detroit-i anarchista-vezérek kijelentik, hogy a merénylőt nem ismerik és személyéről mitsem tudnak.

Indianapolisban egy munkásnak látszó ember magasztalólag beszélt a Mac Kinley ellen elkövetett merényletről. Az illetőt megrohanták s agyon akarták verni. Félholtan vették ki a feldühödött tömeg kezeiből.

London, szeptember 7.

A merénylő, a ki eredetileg Niemann Frigyesnek nevezte magát, egy kihallgatáson, éjfél után bevallotta, hogy igazi nevén Colgosz Leonak hívják.

A merénylő három dupla iven feljegyezte a merénylet előkészítését és vallomását az ügyész jelenlétében aláírta. Elmondta, hogy már régóta tervezi a merényletet és tegnapelőtt végleg megállapodott a tervben.

A merénylő egy anarchista egyesület tagja, melynek tagjai az „Arany sas lovagjai”-nak nevezik magukat. Goldmann Emma anarchista nő felolvasásait hallgatta és az ő eszméinek híve. Merényletével az Egyesült-Államok kormányformáját akarta megváltoztatni és kijelentette, hogy tettét nem bánta meg.

Vallomása további részében elmondta, hogy 28 éves, nyolc nap előtt jött Clevelandből Buffalóba, a hol egy Novák János nevű embernél lakott. Kis kézitáskát hozott magával, melyben kevés ruha és egy revolver volt.

A merénylő 5 láb 9 hüvely magas, rendszeres termetű ember, kék szemei és fekete bajusza van.

Buffalo, szeptember 7.

Clevelandből táviratozzák, hogy ott ma két gyanús embert tartóztattak le, kik állítólag részt vettek a merénylet előidézésében. A rendőrség reméli, hogy még több gyanús alakot sikerül kézrekeríteni.

SPORT.

+ **Díjlövészet.** Az aradi polgári lövészegyesület most tartja idej nagy díjlövészetét. Szombaton, vasárnap és hétfőn hangos lesz a lövőde. Az érdekes versenyben nemcsak az aradi, hanem Temesvár, Ungár, Szathmár és Déva lövészei is részt vesznek. Holnap, vasárnap déli félegy órakor lesz a szokásos lövés-

ebéd. Az ebéd a városligeti vendéglő nagyméiben lesz, mely alkalommal Mülek Lajos dr. főlövészmeister mondja az első pohár köszöntőt, megemlékezve br. Orcy Lőrincről. A verseny érdekességét fokozza a pisztoly-céllövészet is, melyet az egyesület vezetői az idén rendeztek be. A díjlövészet, melyet Mülek Lajos dr. nyitott meg, hétfőn ér véget, minden különböző és értékes díjakat osztják ki. A holnapi diszebédre ismételten felhívjuk polgártársaink figyelmét.

+ **A tornaegyesület új munkarendje.** Az Aradi Tornagyűlés tormaórai folyó évi szeptember hó 1-től 1902. évi március hó 1-ig változást szenvednek, a mennyiben a tornaórák felcseréltetnek a vívóórákkal vagyis a tornázás kedden, csütörtökön és szombaton este 6—8 óráig, a vívóórák pedig hétfőn, szerdán és pénteken szintén 6—8 óráig fognak megtartatni. Ezen új beosztást a titkár-művezető félévvel való szabadságoltatása tette szükségessé, miután helyettese csak ezen óraosztás mellett vállalhatja el a művezetést. A tornázás folyó hó 10-én azaz kedden megkezdődik. A vívóórák csak október hó 1-én veszik kezdetüket.

Szelle itthon van?

(Személyi változások az aradi törvényszéknél.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

A Szelle-ügy újabb fordulata, úgy látszik, már befejezéshez közeledik.

Nem úgy a Szelle eredeti ügye. Megirtuk, hogy Ribiczey Ferenc vizsgálóbíró kibocsátotta a köröző levelet, mely egyértelmű az elfogatási parancscsal. Azt is megirtuk, hogy Szellét valószínűleg értesíteni fogják a körözőlevél kibocsátáról s akkor Szelle esetleg hazajön. Annak a nézetünknek is kifejezést adtunk, hogy Szelle esetleg vissza sem jön többé Aradra. Talán örökre bucsut mondott Aradnak.

Most azt halljuk, hogy Szelle hazaérkezett. Ezt természetesen ép oly kevésbé hisszük el, mint hogy nem hitte el senki Szellénének azt a kijelentését, hogy, a mikor Szellét keresték, azt mondta: alszik. Nem hisszük el azért, mert aki állítja, Szellel szemben elfogult.

Szelle jogi képviselőjének, Sonnenfeld Károly ügyvédnek egyik irnoka állítja, hogy Szellel ma délben itt Aradon beszélt. De hát ez lehet ügyvédi fogás is. Mindenesetre úgy áll a dolog, hogy Szelle még mindig a „délvidék”-en van s addig mást nem hisszünk el, míg szavahihető emberek meg nem cáfolnak bennünket az ellenkezőről.

Az ügyvédi irnok azt mondja, hogy Szelle József tegnap este a gyorsvonattal érkezett meg. Ez a részletezés úgy tűnik fel, mint mikor a törvény előtt álló bűnös óriási részletességgel meséli el, hogy hol volt ő, mikor a bűntény elkövetett. Az irnok talán úgy véli, hogy ha ő a tegnapi esti gyorsvonattal utaztatja haza Szellét, akkor könnyebben elhiszik, mintha csak egy általánosságban hirdeti Szelle hazaérkezését.

Am ez nem változtat a dolgon. Ha Szelle hazaérkezett, akkor annak világos és megdöntetlen bizonyítékot kell szolgáltatnia, mert különben a bíróság olybá veheti, hogy Szelle még mindig szökésben van.

Érdekes különben, hogy Szelle jogi képviselője Schartner Sándor dr. azon végzése ellen, melylyel eltávolításának bejelentését nem vette tudomásul, előterjesztéssel élt a csődbírósághoz, különösen a végzés azon része ellen, hogy a csődbiztos a bejelentést az ügyességgel is közzölte. Az előterjesztést a csődbíróság még nem intézte el, de valószínű, hogy helyben fogja hagyni Schartner dr. végzését.

(Imling nyilatkozata.)

Imling Konrad dr. kuriai bíró itélő táblai tanácselnök, kiküldött miniszteri biztos ma foly-

tatta a kihallgatásokat és egyes iratcsomók tekintését. A miniszteri biztos nem vesz fel formászerű jegyzőkönyveket, hanem egyszerű magánbeszélgetéseket folytat és a beszélgetéseknek az ő kiküldetését érintő részeit feljegyzi. Ezen feljegyzésekből és a szerzett adatokból azután egy összefüggő jelentést fogalmaz, a melyet a miniszter elé terjeszt.

Hogy szerzett tapasztalatainak és ezekből alkotott jelentésének minő eredménye lesz, az csak a miniszter intézkedéséből tudható majd meg. Annyit azonban már most lehet tudni, és ezt a miniszteri biztos a törvényszék elnökének is kijelentette, hogy a *közszolgálat érdeke bizonyos személyváltozásokat kíván.*

Hogy ezek a személyváltozások milyenek lesznek és kikre vonatkoznak, azt előreláthatólag majd csak a *Budapesti Közlöny*-ből olvashatjuk.

(Szelle a Rivierán.)

A Szelle-ügy most már két helyen is foglalkoztatja a bíróságokat. Itt Aradon a temérdek bűnpör, Budapesten pedig a *Szelle-Kormos-féle* vesztegetési bűnpör ad dolgot a bírának.

Egy fővárosi lap, a *Pesti Napló* mai száma a következő sorokat írja a Szelle ügyéről:

Itt említjük meg, hogy dr. *Báttaszéky* Lajos, fővárosi ügyvéd. Szelle Józsefné védője a Kormos-Szelle féle ügyben több helyreigazítást közöl a lapok híreivel szemben. Kijelenti az ügyvéd, hogy Szelle József személye ebben az egész ügyben érintve nincs és hogy Szelle Józsefné ellen van csak bűnügyi előnyomozat megindítva megvesztegetés vétsége és nem büntette miatt. *Szelle József orvosa tanácsára a Rivierára ment üdülni* a mit a csödbíróságnak bejelentett. Szökéséről szó sincs, mert ő nem vádlott.

Kijelenti még az ügyvéd, hogy a budapesti törvényszéknek nem kellett előbb megszereznie a Kormos-féle levelet, mert az aradi törvényszék valamennyit felküldte és hogy Kormos meg Szellénél nem a vizsgálat elrendelése ellen éltek jogorvoslattal, hanem az aradi törvényszék illetékességét kifogásolták, mire a budapesti törvényszék megállapította a maga illetékességét. Az ügyben még ügyészi indítvány nincs.

Természetes, hogy *Báttaszéky* dr. azon kijelentése, hogy Szelle a „Rivierán üdül“, még nem bizonyíték. De ha Szelle tényleg üdülni szándékkal ment a Rivierára, és ha tényleg visszaérkezett volna Aradra a megváltott viszonyok nyomára folytán, a letartóztatást avva még nem kerülte el.

Mert igaz ugyan, hogy utólag bejelentette az eltávozását, de mindez a szökés jellegével bír, s ha Szelle visszatért, csak azért tette, mert nem számított arra, hogy Schartner dr. az ő bejelentését nem fogja tudomásul venni. Erre mutat az is, hogy a Schartner végzését megfélebbezte.

Ha tehát Szelle vissza is érkezett, eltávozásának szökésjellegét nem fogja elmoshatni, s a bíróságnak ez is elég indok a letartóztatásra.

(748,270 korona 73 fillér.)

Ez a hatalmas szám a pótleltározás eredménye. Ma késő éjjel fejezték be véglegesen a pótleltározást, hosszú és kínos munka után.

Óriási fáradsággal megállapította a bizottság, hogy a Szelle két Wertheim-szekrényében összesen 748,270 korona 73 fillér értékű pénz, takarékpénztári betét, váltók, kötvények voltak. Az összes érték ennyit képvisel.

A Szelle csalárd bukása mellett ez a hatalmas szám is elegendő bizonyíték. Mikor Szellénél első ízben leltároztak, összesen mintegy

40—50,000 korona értékű vagyont mutatott elő Szelle. Most aztán háromnegyed millió korona került elő a Wertheim-szekrényből.

A Szelle hitelezői örülhetnek volna, ha 10 százalékos kvótát kapnak az eredeti leltárból, most pedig bizonyos, hogy az egész követelésüket kiegyenliti *Kertész* Miksa dr. csödtömeggondnok.

TANUGY.

(—) Az uj-szentannai polgári iskola. *Varjassy* Arpád kir. tanfelügyelő bejelentette a megyei közigazgatási bizottság mai ülésén, hogy az uj-szentannai községi polgári iskola folyó évi szeptember hó 1-jétől kezdve állami kezelésbe ment át. A gondnokság elnöki tisztére *Szilbereisz* Simont, a községi iskolák elnökét neveztek ki. Az állami polgári iskola igazgatójává *Szabó* Béla, a volt községi iskola igazgatója neveztetett ki.

(—) A zimbrói uj elemi iskola. A megyei közigazgatási bizottság mai ülésén *Varjassy* Arpád kir. tanfelügyelő jelentette, hogy a *Zselénszky* Róbert gróf áldozatkészségéből Zimbrón épült állami elemi iskola *Fetzer* Ferenc tanító vezetésével mellett megkezdte működését.

(—) Nyugdíjazott tanító. *Moravék* Elemér kurticsi állami elemi iskolai tanítót nyugdíjazták és részére *Varjassy* Arpád kir. tanfelügyelő 800 korona nyugdíjat utaltatott ki.

A kétemeletes léghajó.

Arad, szeptember 7.

Rozé párisi léghajós tegnap mutatta be új léghajóját, amely tizenkét méter magas és „két emeletes.“ Rozé a salonban helyezkedett el s onnan igazgatta a hajót, — ám hiába, mert a hajó meg sem mozdult helyéről.

Legérdekesebb szórakozásaim közé tartozik, hogy buvom a lapokat és ujabbnál-ujabb híreket keresek a kormányozható léghajóról.

Ezeket azonban csak részletekben kapom meg. Látok tudniillik kormányt is, léget is, hajót is, csupán kormányozható léghajót nem. Ezzel a problémával ugyanis úgy áll az emberiség, mint az adós a rossz hitelezőjével: hiába várja az eredményt.

A legújabb párisi hír azonban sokat változtat az állapotokon.

Képzetelemben látom is már, hogy miképpen szeli át a léget a hatalmas léghajó. Tegyük fel, hogy röpi, ám egyszerre csak súlyedni kezd, úgy, hogy ki kell valamit dobni. Akkor aztán ilyesféle jelenetek játszódnak le a személyzet soraiban:

Kormányos: Súlyedünk, legények súlyedünk, Asszony, dobjuk ki a szalóngarnitúrát!

A felesége: Miért éppen a szalont? Avagy a te szobádban nélkülözhetlen a billiárd?

Kormányos: Kivánd az életemet, de a billiárdot nem adom. Dobjuk inkább ki a baracklekvárt.

A felesége (köszörül a tiz körmét): Mit mondtál? A lekváromat akarod pusztítani? No attól felkopik az állad! Legények, dobjátok ki az uram súlyzóit, az irászat is fölösleges, a fegyver állványnak sem lehet hasznát venni.

Kormányos: Halál fia lesz, aki bármi holmimhoz hozzányúl. (kedélyesen mosolyogva). Hát ugyan a nyári konyha berendezés mire való? Aztán ki a csuda látott már mosókonyhában két mángorlót? Ezt kell pusztítani! Rajta legények, hipp, hipp, hurrah!

A felesége (vércsevisongással): Ez már több a soknál! Rohanjátok meg az uram könyvtárát, legalább megszabadulunk a sok mindenféle limlontól.

Kormányos: Asszony, ne ingerelj, mert véget ér a türelmem. Ismétlem . . .

A felesége: Nem ismételsz semmit, az én akaratom érvényesül! Legények, közel járunk már a földhöz, siessetek!

Kormányos: No ha közel járunk, akkor lehet még segíteni! (Hirtelen megragadja a feleségét és kidobja a léghajóból, mire már sokkal vigabban emelkednek fölfelé.)

A felesége (lezuhanva rögtön orvosi kezelés alá kerül bordatörési szempontból. Mikor eszméletre tér, boldogan sóhajt fel): Csekélység! A fő, hogy fön maradt a szalóngarnitúrám, meg a baracklekvárom.

Dán.

Gabonakereskedők panasza a kincstári vásárlások ellen.

(Panaszos levél a miniszterhez.)

— Az Aradi Közlöny tudóstíjójától. —

Arad, szeptember 7

A kincstár legtöbb esetben a kereskedők egyenes kizárásával vásárolja a gabonát a termelőktől. Tudvalevőleg a delegációtól van erre a hadügyminiszternek felhatalmazása, ami nem volna éppen sérelmes, ha egészen rendben menne a vásárlás dolga.

Éppen ezt panaszolják most egyértelműen az összes szegedi gabonakereskedők, hogy nem megy rendben.

Ez a sérelem, amire orvosiást kérnek és fölkérik Szeged két tekintélyes kereskedelmi egyesületét: a *Llyodot* és a *kereskedelmi testületet*, hogy legyen szószólójuk, terjessze panaszaikat a honvédelmi miniszter elé.

Az írásos panaszukban, amit a két testülethez benyújtottak, két rendbeli sérelmüket hangoztatják a gabonakereskedők.

A katonai kincstár fölkeresi a szegedi piacot és itt közvetlenül a termelőktől szedi össze a gabonát, de tapasztalták, hogy a tisztelt kis- és nagytermelők nem éppen a saját terményüket viszik a kincstári vevők elé, hanem kereskedők módjára, *összeszedik a mások terményeit és így üzérkednek.*

Ez a sérelem. Mert addig, míg a saját terményüket bárhogyan értékesítik, természetesen senkinek semmi köze a dologhoz, de más elbírálás alá esik a más terményével való kereskedelmi üzérkedés anélkül, hogy a termelő, mint kereskedő is bejegyeztetné magát és szíveskednék a megfelelő harmadosztályu kereseti adóval kedveskedni a kincstárnak.

A kereskedelem mindenkinek szabad. Nem az tehát a panaszuk a szegedi gabonakereskedőknek, hogy a termelők nemcsak a maguk, hanem a más terményeivel is kereskednek, hanem azt mondják, hogy aki kereskedik, az legyen kereskedő és *viselje velük egyenlően a terheket.* Mert így ha az ő keresetforrásukat elfogják, anélkül, hogy a terheket egyenlően viseljék, nagy kárjuk esik ebből, sőt egyenesen existenciájuk van megtámadva.

Egy-két közeli vidéki nagybirtokos gyakorolja főként a gabonaszállítást ilyenén módon, hogy a kistermelőktől összeszedik a terményeket és a kincstárnak, esetleg mint saját termésüket adják el

A szegedi kereskedők panaszos beadványukban nem mutatnak rá konkrét esetekre, mert nem egyesek ellen szól a panaszuk, hanem az általános támadás ellen, amelyet a gabonakereskedők folytatnak a szegedi piacon is.

A két kereskedelmi testület vezetői most tanácskoznak a fontos ügyben. A *Llyod-társulat* választmányát annak elnöke, *Obláth* Lipót a gabonakereskedők beadványa ügyében, f. hó 12-ikére összehívta ülésre.

A kacér szerb gólya.

(Draga királyné ismét reménykedik.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 7.

Belgrádból távirják, hogy Draga királyné most már *határozottan* anyai örömök elé néz.

Kevés országnak van oly szeszélyes gólyája, mint Szerbiának. Hol lerepül a belgrádi konakra, hol megint elszáll, a nélkül, hogy kiejtené csőréből azt a kis pólyás babát, a melyik oly nagyon vágyakozik Szerbia trónjára.

A tavasz elején megjelent a gólyanéni, de okozott is olyan családi botrányt, hogy hét országra szóló párja. Becsapta Sándor királyt, becsapta Draga Masint, és az egész Szerbiát, mert baba helyett egy *polypot* hozott. Ezt pedig egyáltalában nem várták. Vártak fiut vagy logrosszabb esetben egy kis Draga Masint, de polypot, azt nem.

A szemrehányások tömkelege zúdult a szegény királyné fejére. Mintha ő oka lett volna a fölsülésnek. Pedig a szép asszony ártatlan volt, mert mindennek csak az a tréfás gólya néni az oka. Ő tréfálta meg Szerbiát.

A mult hétig vártak azután, hogy majd csak megembereli (azaz meggólyázza) magát a piros csőrű, hosszulábú gyermeknagyszerű. De hát megint csak nem jelentkezett, nem adott semmi hírt magáról.

Összeült tehát a szerb családi kupaktanács s kimondták határozatilag, hogy ha már Dragának gyermeke nem lehet Szerbia jövő királya, legyen hát az őcsese idővel az s kijelölték erre az elég tisztességes állásra *Lumjevica* Nikodém hadnagyot, Sándor szerb király legfiatalabb sógorát.

Mikor a jelölés az európai hírlapok útján már a „Gólya és Vidékében” is napvilágot látott, akkor az „udvari szállítói” címmel felruházott madár-néni nagyon megijedt s nem akarta az Obrenovics házat kundscalfjai közül elveszíteni. Éjjel nagy csendben megjelent a belgrádi konakban s a királynővel határidő üzletet kötött, mely szerint kötelezte magát záros határidő alatt most már egy igazi trónörököszt szállítani.

A királyné már nap örvendve sugta fülébe férjének az újabb reményt és Sándor a hivatalos sajtóiroda útján már ma világgá kürtölte a konak nagy ujságját, mint azt a fenti távirat mutatja.

Tehát Draga Masin most már *határozottan* anyai örömök elé néz. Hogy öröme lesz, az lehetséges, de hogy *határozottan* anyai lesz-e ez az öröm: a történetek után abban tisztelettel kételkedni bátorokunk. Már csak ekkor hiszem el a *vérbeli* trónörököszt, majd ha — látom.

HIREK.

Az ágyai kápolna látogatója.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Megirtuk, hogyan emlékezett meg tegnap is, mint minden évben halála évfordulóján, a kegyelet a fiatal *László* főhercegről. Itt, e helyütt megörökítjük, hogy *valaki* a kegyeletének micsoda megkapó módján áldoz a fiatal főherceg emlékeze-

tének, *valaki*, akinek az ifju főherceg több volt mindennél s aki a legfájóbb sebet, az anyai szív sebet tépi föl ilyenkor ujra és ujra gyászos fájdalmában.

Gyászkápolna áll az *ágyai* erdőben azon a helyen, hol László főherceget a saját fegyverének orgyilkos golyója átlötte. És ebben a kápolnában esztendőről-esztendőre a gyászos évfordulón megjelenik egy nagyuri nő, talpig feketében. A kisjenői vasuti állomáson senki se fogadja, s a kápolnában, amikor ő ott van, senki sem zavarja ájtatos áhitatát. Imádkozni jár oda a nagyuri gyászos nő. A merre elhalad, máskor ezer tüntető jelben száll feléje a hódoló tisztelet, de ezen a napon csak lopva tapad feketeruhás alakjára a résztvevő könyben égő szem.

Ő kívánta így. Nem akarja, hogy földi részvét osztozzék oszthatatlan fájdalmában s nem akarja, hogy a világ tudjon róla, hogyan gyászolja szivéről oly korán leszakadt édes gyermekét. És maga kérte meg a kisjenői hivatalos embereket és laptudósítókat, ne írják meg s ne tudassák a fővárosi ujságokkal sem, hogy ő ott jár e napon az ágyai kápolnában.

S így van, hogy mint eddig, úgy ma sem került hivatalos tudósítás a lapokba arról, hogy a tegnapi évfordulón is imát mondott az ágyai kápolnában László főhercegért gyászbaborult édes anyja, *Klotild* főhercegnő.

Eltűnt takarékpénztár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Akármilyen hihetetlenül hangzik is az itt adott cím, szóról-szóra igaz. Maga a *Budapesti Közlöny* az ország hivatalos lapja ujságolja, hogy a *Hatzfelder Filial Sparcassa* című intézet nem találják.

Hatzfeld tudvalevőleg Zsombolyának a német neve és mint az eltűnt intézet cége mutatja, a „Hatzfelder Sparcassa” Zsombolyában székel. De most nincs ott és a nagykikindai törvényszék nem tudta kipuhatolni, hogy hová lett.

Azt elvégre már megszoktuk Magyarországon, hogy ellopták egy takarékpénztár minden pénzét, az alapítókét és a betéteket; az sem volna valami meglepő, ha az intézet házát tüntették volna el a föld színéről, de hogy egy intézet úgy eltűnjék, hogy se direktora, se könyvei ne maradjanak — ebben a zsánemben a Hatzfelder Sparcassa kétségtelenül az első.

No de október 18-áig van ideje az eltűnt intézetnek a jelentkezésre, talán előkerül akorra. A hivatalos idézést itt adjuk:

A nagykikindai királyi törvényszék közhírré teszi, hogy dr. *Kácsér* Zsigmond ügyvéd által képviselt *Laub* Antal és neje ismeretlen tartózkodásu „Hatzfelder Filial Sparcassa” ellen zálogjog törlése iránt rendes keresetet adván be, a per felvételére 1901. évi október hó 18. napjának délelőtti 9 óráját ezen királyi törvényszék pertárába kitzte és hogy az ismeretlen tartózkodásu alperes képviselőre ügygondnokul *Dus* Sándor nagykikindai ügyvédet kinevezte.

Egyszersmind felhivatik az ismeretlen tartózkodásu alperes, hogy a részére kirendelt ügygondnokot a célszerű védelemre nézve köllőleg utasítsa, vagy a bíróságnál más ügyvédet nevezzen, ellenkező esetben pedig mindezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonítsa.

Reméljük, hogy az ismeretlen tartózkodásu takarékpénztár tudni fogja kötelességét s e körzés nyomán záros határidő alatt jelentkezik, nehogy esetleg az *elvezetés* veszélyének tegye ki magát.

Stambulov kezei.

Arad, szeptember 7.

Ferdinánd fejedelemnek, Bulgária nagyorru urának a kezei fájnak. Köszvény szaggatja ujjait, az hasogatja, mintha törrel hasogatnák, izületeit, kinozza tenyerét, kezacsuklóját, s a fenséges ur hiába keres enyhülést Póstyén iszapos vizében; a hűsleges kór nem tágit mellőle s megmarad benne, tovább lappangva a szenvedő uralkodó bőre alatt a fájó csontokon.

Az orvosok bizonyosan azt mondják, hogy a fenséges ur megnült, vagy valami hasonló baj történt vele s innen a kínzó betegség. De Bulgária népe, amely még hisz az Isten boszuálló kezében, Bulgária egyszerű népe mást rebesget.

Sztambulov, Bulgária Bismarckja, megalapítója, bölcs, derék, kiváló férfiú volt, s hervadhatatlan érdemeket szerzett hazája körül. Am a nagy államférfiú nem volt inyére a fejedelemnek. *Sztambulov*, érezve a fenyegető veszélyt, menekülni akart: *Ferdinánd* nem adott neki utlevelet, s Bulgária volt hatalmas miniszterelnöke kénytelen volt maradni, mig végre — hiszen följegyeztetett a történelemben — a fejedelem áruhába öltöztetett rendőrei nyilt utcán orvul megtámadták, s törökkel össze-vissza vagdoszták a nagy bolgár hazafi kezeit. Az orvosok mind a két összeszebzett kezét levágták, *Sztambulov* pedig kizenvedett.

Azóta már régen porlad odalent a sirban *Sztambulov*, ahol nem rontanak rá fölbérelt gyilkosok. De fájdalmas kezei nem porladtak el; fájdalmas kezei élnek és *Köburg* *Ferdinánd* testéhez, karjaihoz simultak, hogy éreztessék a fondorlelköletű uralkodóval: mi az, mikor törrel hasogatják a kezeit.

S *Ferdinánd* fejedelem, noha nem látja kezén *Sztambulov* vérző sebeit, de — így rebesgetik, akik hisznek ilyesmiben — érzi, amint ott bent, a bőr alatt, egyre hasogatják a törrel:

— Itt is megsebzettek uram. Itt is. Meg ott is, és — érzed-e *Ferdinánd*? — amott is . . .

— *Kisasszony* napja. Holnap, vasárnap, *Mária-ünnep* ül a katolikus világ: *Kisasszony* napját. Az ünnep délelőtti 9-órakor a minotiták aradi templomában fényes istentisztelet lesz, melyet nagy segédlettel *Osák* Cirjék dr. tartományi rendfőnök tart. Ugyancsak holnapra esik a *mária-radnai főbuclu* is, melyre az ország minden vidékéről már eddig rengetű sok ájtatos zarándok érkezett.

— *A király* *Budapest*en. *Hajmáskérrel* táviratozzák: Ő felsége ma reggel 6 óra 30 perckor kocsin *Zirc*ről a lövőterre hajtattott. A gyakorlat Alsó- és Felső-Bala puszták között folyt le. A kivonult gyalogezredek és tüzeríttegek heves tüzelést folytattak. Ő felsége a honi majornál lóraült és úgy ment a gyakorlótérre és a részére épített trióunról nézte a gyakorlatokat. Délután 4 órakor Ő felsége *Zirc*ről *Győr*ön át *Budapest*re utazik. *Budapest*ről sürgönyzi tudósítónk: Ő felsége, a király ma este 9 óra 10 perckor érkezett meg *Zirc*ből a keleti pályaudvaron és egyenesen a királyi várpalotába hajtattott, amelynek termeit már tegnap óta fűtik és szellőztetik. Ő felsége hétfőn fogadja az országgyűlés mindkét házát és még hétfőn délután el is utazik *Budapest*ről *Bécs*be.

— *Erzsébet* királyné emléke. A jövő hét keddjén, szeptember 10-én lesz három esztendeje, hogy felejthetlen emlékeztű *Erzsébet* királynénk szivét átjárta a gyilkos törre, s három esztendő lesz immár a mi nemzeti gyászunk, mely Nagyasszonyunk elvesztével borult ránk, egységes magyar nemzetre. Arad város

közönsége, mely hazafias lelkesedésben és emlékek ápolásában mindig elüljár, e fájdalmas évfordulót méltóképpen üli meg. Az egyházak gyász-istentisztelettel, az iskolák gyászünnepvel ápolják a kegyeletes emléket.

— **A miniszter köszönete Aradnak.** A válás és közoktatásügyi m. kir. miniszter: *Arad* szab. kir. város közönségének, *Salac* Gyula kir. tanácsos polgármester nevére 10.000. (tízezer) koronának megfelelő tőkével tett ösztöndíj-alapítványért, köszönetét nyilvánította.

— **II. Vilmos emléknappja.** Königsbergből táviratozzák: A főpolgármester üdvözlő beszédére *Vilmos* császár azt válaszolta, hogy azért jött a császárnéval Königsbergbe, hogy megüljön itt 200-ik évfordulóját annak, hogy az utolsó választófejedelem fölvette a királyi címet. Itt tette fejére a koronát nagyapja is azzal a kijelentéssel, hogy Isten kegyelméből nyerte el. Azoknak a nehéz időknek az emléke, a melyeket az országra hozott a végzet, a várost és a tartományt örök időkre összekötötték a királyi házzal. A császár szíves és benső köszönetét fejezi ki a városnak, a város atyáinak és polgárainak a fogadásért és azért az örömmért, hogy ezt az emléknapot velük üheti meg.

— **Hogyan adózik Aradmegye?** *Beke* Károly, az új pénzügyigazgató a megyei közigazgatási bizottság mai ülésén betérjesztette a havi kimutatást az augusztusban befolyt adókról. E szerint 1901. évi augusztus havában Aradmegye területén befolyt 454244 korona 59 fillér egyes adó, 2403 korona 90 fillér hadmentességi díj. A múlt év augusztusában 388690 kor. 60 fillér volt az egyenesadó és 2841 korona 01 fillér a hadmentességi díj. Az idén az egyenesadónál 65554 korona 54 fillér többlet mutatkozik. A hadmentességi díjnál 437 korona 11 fillér a különbözet. Közvetett adókban és díjakban az idén 172092 korona 50 fillér folyt be, a múlt év augusztusában pedig 143101 korona 36 fillér. Az idén 28991 korona 14 fillér a többlet.

— **Frigyes császárné sarkofágja.** *II. Vilmos* német császár tegnap meglátogatta *Begas* képfaragót s megtekintette az elhalt német császárné részére készülő sarkofágot, mely a külső formákra nézve teljesen megfelel *Frigyes* sarkofágjának. Így kívánta ezt maga az elhunyt császárné. *Vilmos* császárnak a munka nagyon tetszett s a mesternek teljes megelégedését nyilvánította.

— **A háziezred a hadgyakorlaton.** Mint lapunkat értesítik, a 33-ik gyalogezred tegnap a Krassó-Szörénymegyei Német-Bogsán községen masirozott keresztül. A 39-ik, 37-ik és 29-ik gyalogezredekkel, valamint a beosztott tüzér és huszár csapatokkal hadosztályvá alakultak és a hadtest második hadosztályával Német-Bogsán határan ütköztek meg. A gyönyörű hadgyakorlatot, melyet maga *Schweitzer* hadtestparancsnok vezetett, nagy közönség élvezte végig. Néhány nap múlva már megtörténik a lefúvás és vigan masirozik majd a kifáradt ezred haza, Arad felé.

— **A beteg vármegye.** *Issekutz* Károly dr. megyei főorvos a megyei közigazgatási bizottság mai ülésén Aradmegye közegészségi állapotáról tette meg szokásos havi jelentését. A főorvos szerint a közegészségi viszonyok kielégítőek voltak. A hurotos gyomor és bélbajok nadirenden voltak, de szelid lefolyásuk volt. A *malária* a szokottnál mérsékelt arányban jelentkezett. *Vörheny* volt Kurticsón 26, Simándon 21, Mácsán 12, Szemlakon 1, összesen 60 eset, ebből — esetet volt halál. *Hasihagymáz* Ujszentannán 3, Ószentannán, Mácsán, Paulison, U-Pécskán, Glogovácon 2—2, Gyorokon, Kuvinban, Ménesen, Kurticsón, Szemlakon, Berzován, Kaprucán és Dumbrovácon 1—1, összesen 19 esetben, ebből 3 halálos volt. *Hökhurut* volt Bogyosden 12, Eleken 10, Ujszentannán 8, Magyar-Pécskán 3, Otlakán, Sikián, Diécson 1—1, összesen 36 esetben. Ebből egy volt halálos lefolyásu. *Kanyaró* volt a kéthalmi pusz-

tán 4, Radnán, O-Paulison 8, Kladován 2, összesen 12 roncsoló toroklob Gyorokon volt halálos kimenetettel.

— **A téli menetrend.** A magyar kir. államvasutak vonalain október elsején új menetrend lép életbe, amely azonban igen kevésse különbözik a most érvényben levő nyári menetrendtől. Ami eltérés lesz, azt a következőkben ismertetjük. A győr-fehringi vonalon az a gyorsvonal, amely Győrből d. u. 5 órakor indul, Győrbe pedig d. e. 11 órakor érkezik Szombathely és Fehring között nem fog járni. Azt a gyorsvonalat, amely Budapestről Bécsbe d. u. 5 óra után indul, onnan pedig este 7 órakor érkezik: kísérletképpen októbertől kezdve is főtartják. Az a másik gyorsvonal, amely Budapest és Predeal között most jár: októbertől kezdve *Arad és Predeal között már nem futja be pályáját.* Változás az is, hogy a Budapestről Körösmezőig menő gyorsvonal csak Máramaros-Szigetig közlekedik. Ami a többi illeti, az lényegtelen és leginkább abból áll, hogy egyes vonatok egyes helyeken nem, vagy új állomásokon állnak meg, továbbá, hogy néhány nyári kiránduló vonatot a forgalomból kivonnak.

— **Szerb zászló-affér.** Belgrádból jelentik, hogy a szerb lapok nagyban panaszkodnak a zimonyi rendőrségre, mert a szerb dunagőzhajózási társaság zimonyi épületéről a szerb nemzeti zászlót eltávolították. A *Wetschevnye-Novosti* ez alkalomból felhívja a szerb kormányt, hogy éljenek retorzióval sők se engedjék, hogy az osztrákmagyar épületeken Szerbiában nemzeti zászlók lobogjanak.

— **A vármegyei pénztárak vizsgálata.** *Dálnoki Nagy* Lajos dr., alispán ma jelentette a megyei közigazgatási bizottság ülésén, hogy az összes vármegyei pénztárak megvizsgáltattak és azokat *rendben találták.* Együttal betérjesztette a vizsgálatról felvett jegyzőkönyveket.

— **Új iparvasut a kisjenői uradalomban.** *József* főherceg kisjenői uradalmának intézősége a bánkúti pusztán már engedélyezett iparvasutból kiágazólag egy, a *László* majortól a *Jócsi* majorig terjedő újabb szárnyvonal kiépítését tervezi és ennek engedélyezéseért folyamodott Aradmegye közigazgatási bizottságához. A bizottság az engedélyt a tervrajzban felsorolt feltételek mellett megadta.

— **Halálozás.** Sulyos csapás nehezült *Ring* Zsigmond aradi nagykereskedőre és családjára. *Oszkár* fia, ki az Aradi ipar és népbank békéscsabai fiókjának főkönyvelője volt, élte 29-ik évében, fél évi szenvedés után meghalt. Tüdőbaj ölte meg az életerős kinézésű, mindenütt közszeretettel örvendő fiatal embert, kinek gyászos ravatalánál ifju felesége, megtört szülői, testvérei és rokonai zokognak. A megdöbbentő haláláról, mely széles körben fog őszinte részvétet kelteni, az alábbi gyászjelentést vettük:

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel tudatják a felejtethetlen s legjobb férj, fiu, testvér, sógor, rokon és barát. *Ring* Oszkár folyó évi szeptember hó 6-án este fél 11 órakor, élte 29-ik évében és boldog házasságának 11-ik havában történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai folyó évi szeptember hó 8-án délután 3 órakor fognak a gyászházból (Apponyi-utca Zsilinszky-ház), az izr. sirkertben örök nyugalomra tételni. Békéscsaba, 1901, szeptember 7. Béke lengjen hamvai felett! Öz. *Ring* Oszkárné, szül. *Blaskovich* Irén neje. *Ring* Zsigmond és Neje, sz. *Schwarz* Henriette szülők. *Ring* Béla, *Liebel* Hermanné, sz. *Ring* Aranka, *Bölcskei* Lajosné, sz. *Ring* Józsa, *Ring* Irén, *Ring* Gizike testvérei. *Blaskovich* Beláné anyós. *Ring* Béláné, sz. *Rosenzweig* Juliska, *Danzer* Ferencné, sz. *Blaskovich* Juliska sógornők. *Liebel* Hermann, *Bölcskei* Lajos, *Danzer* Ferenc sógorok. *Ring* Erzsike, *Liebel* Loránt és *Margit*, *Danzer* Irénke unokahugai, illetve unokaöccse.

— **A braganzai herceg hirtelen szabadságolását a P. N. a következő kommentárral kíséri:** A braganzai hercegnek nem volt sok szerencséje Magyarországon. Amint felvette a nagyváradi *Vilmos*-huszárok világoskék badnagyi atilláját, a romantikus kalandok helyett kellemetlen afférokba keveredett. Egy uzoraperben el kellett tűrnie, hogy egy fiskális (csak egy fiskális!) per „tanu ur“ szőlőgassa. Nagybecskerekén hajsza híján mijszem kardafférba keveredett. Nemsokára rá egy vadász-kalandjáról beszéltek, hogy nehézüptü házi libákra lövöldözött. Egy primadonna nevével is kapcsolatba hozták hercegi nevét, hogy automobilon ment az angol operettek tündéréért.

A mérték lassankint betelt és most híre jön Nagyváradról, hogy a braganzai herceget egy esztendei — szabadságra küldték, amit Bécsben kell eltöltenie. A herceg már meg is kezdte „szabadságát.“

Erről jut eszünkbe, hogy volt nekünk itt Budapesten már egy eleven fiatal főhercegünk is, akinek józsefutcai háza előtt állandóan egy silbak járt fel és alá. Egyszer aztán a főherceg nevét felkapta a fáma egy primadonna nevével együtt és nemsokára rá ez a főherceg is „szabadságot“ kapott.

Vajjon a braganzai herceg máltai fehér köpnyegét mikor látjuk viszont?

— **Magyar takarékpénztárak jezsuita pénzből.** A francia egyesületi törvény folytán lehetlenné tett francia papi szerzetesrendek pénze állandóan kísért náunk. Csak nemrégiben Szegednek tettek negyvenmillió koronás kölcsön ajánlatot, de abból semmi sem lett. Most más módon próbálnak szerencsét. Takarékpénztárakat akarnak létesíteni a vidéken. Mint Ujvidékről írják, egy külföldi konzorcium az ország számos helyen, többek között Ujvidéken is pénzüntézeteket akar alapítani, amelyekhez a tőkét a felosztott francia szerzetesrendek adnák. Szeretnék, ha alkalmunk volna ennek meghusításáról is beszámolni.

— **Előmunkálati engedély megadása.** A kereskedeműgyi miniszter az *Alföldi első gazdasági vasut* részvénytársaság Csaba közraktár állomásától Békés-Csaba, Békés és Vésztő községeken át a mátra-körösvidéki egyesült helyi-érdekű vasut Vésztő állomásáig vezetendő keskeny nyomtávu, gőzmozdonyu helyi-érdekű vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— **Az adózók kiméltése.** Az aradi pénzügyigazgatóság — mint értesülünk — rendeletet kapott a pénzügyminisztertől, amely azt mondja, hogy *mérsékelték az adóvégrehajtásokat* és kimélték az adózó közönséget legalább egyelőre. A rendelet valószínűen összefügg a képviselőválasztások közeledő idejével.

— **Az új-aradi főszolgabíró jubileuma.** Uj-Arad polgársága — mint az *Uj-Arad és Vidéke* írja — ünnepségre készül. *Schäffer* Béla főszolgabírót ünnepelik, aki e hó 22-én vasárnap üli meg hivatali működésének huszonöt éves jubileumát. Szeptember 2-án az új-aradi község házán népes értekezletet tartottak, a melyen elnökké *Hrucek* Béla, az Uj-Arad és Vidéki Népbank vezérigazgatója lett megválasztva, jegyzőül pedig dr. *Hemmen* János új-aradi ügyvédet kérték fel. Az értekezletet megelőzőleg egy szűkebb körű bizottság alakult, a melynek *Hrucek* Béla, dr. *Rittich* Antal, dr. *Hemmen* János, *Peikó* Zoltán, *Fehér* Ferenc, *Bürger* Ferenc, *Herold* Rezső voltak a tagjai. A tervezet szerint e hó 21-én szombat este nagyszabású laklyásmenet lesz, vasárnap reggel pedig *Steiner* Lambert gyermekzenekara járja be az utcákat. Dél előtt háladó istentisztelet lesz, a melyen a hivatalok, testületek és járási küldöttségek is részt vesznek. Miso után az egyes testületek és küldöttségek fognak a főbíró előtt tisztelgni. Délután 1 órakor a *Martini*-féle sörca-

nokban nagy diszebed lesz, este pedig a járási jegyzői kar táncvigalmat rendez.

— **Házasság.** *Seidner* Simon Soborsinról holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor vezeti oltárhoz *Pollak* Mór dr. ujaradi orvos bájos leányát, *Ella* kisasszonyt.

Löwy Béla temesvári terménykereskedő holnap tartja esküvőjét Aradon *Kohn* Samu kereskedő szép leányával, *Hajnalka* kisasszonnyal.

— **Őszi hangulat.** A hűvös és esős idő, amely napok óta tart s amely késő őszi hangulatot keltett, nemcsak a szőlő termésén rontott, de a fürdőknek is tetemes kárt okozott. A közönségnek az a része ugyanis, amely még szeptember egy részében is kitart a fürdőhelyeken, sietve menekült a zordon időjárás elől, aminek következtében a klimatikus telepek ugyszólván egyszerre kihaltak. Eddig erősen hittek abban, hogy az esztendőnek legváltozatosabb hónapja a szeptember és hogy ez a hónap, ha már nem hosszú is, talán a legkellemesebb. Nos, az idén a szeptember kissé megingathatta az embereket ebben a hitben, mert csunya állapotban köszöntött be és mindez ideig barátságatlanul viselkedett. Persze, nem lehetetlen, hogy a szeptemberi szép, derült és meleg napokba vetett hitet a hónap hátralevő része nem rontja le teljesen és pedig annál is inkább, mert a helyi időjósok a jelenlegi szeptemberre minden rosszat ráfognak és gonosz híret keltik, — azt hangoztatva, hogy morgorva októbernek is be fog illeni, nagy bosszuságára azoknak, akik szőlőtermeléssel foglalkoznak.

— **Aradmegye közbiztonsága.** Aradmegye közigazgatási bizottságának ma délelőtt tartott ülésén *Dálnoki-Nagy* Lajos alispán beszámolt Aradmegyének az elmúlt hónapban észlelt közbiztonság elleni eseteiről. E szerint a személybiztonságot 14 esetben támadták meg és pedig volt Szent-Márton 1 gyilkosság, Solymos-Bucsaván egy gyilkossági kísérlet, Világoson, Kistamándon, Taucon, Madrizesten, Apatin, Monyorón, Repszegen 1—1 súlyos testisértés, O- és Új-szentannán, Duudon, Borosjenőn 1—1 könnyű testisértés. A vagyonbiztonságot 21 esetben támadták meg az elmúlt hónapban és pedig Borosjenőn, Bokszezen 2—2, Kurtakéren, Talácsoson, Vidrán, Barakonyban, Sikulán, Silingyán, Nádason, Taucon, Kovaszinon, Csucson, Monyorón, Hódoson, Magyar-Pécskán, Sofronyán, Gavosdián, Banyesden 1—1 esetben.

— **Megakadályozott vasuti szerencsétlenség.** Érdekes esetet beszéltek ma reggel a nagyváradai gyorsvonattal Budapestre érkezett utasok. Az 501-ik számú gyorsvonat Püspök-Ladány és Karcag között elütött egy lovat. — Emiatt a gyorsvonatnak meg kellett állania. — *Scholtz* Vilmos mozdonyvezető tudta, hogy 12 perccel később az 543. számú tehervonat érkezik arra a helyre, ahol a gyorsvonat vesztegel. Hogy elhárítsa a vonatösszeütközés veszedelmét, hatszáz lépésnyire a vonat mögött *patronokat* helyeztetett el a vágányokon, hogy a tehervonatot figyelmessé tehesse a veszedelemre. A tehervonat csakugyan közeledett a jelzett időben, de dacára a patronok robbanásainak, a gyorstehervonat nem állott meg, mert a vágány sikos volt és a fékező nem működött. Már-már bekövetkezett a szerencsétlenség, amikor *Scholtz* nem vesztve el a lélekjelenlétét, felugrott a vonatra, megindította a mozdonyt és az utolsó pillanatban teljes gőzzel menekült a veszedelem elől. A bátor mozdonyvezetőt a gyorsvonat utasai megéljenzették.

— **Új utak Aradmegyében.** A megyei közigazgatási bizottság mai ülésén *Keller* Izsó kir. főmérnök az államépítészeti hivatal vezetője bejelentette, hogy a kisjenő—seprős—csermői utvonalon a szállítás befejeztetett és az bizottságilag átvétett. Az arad—vizesi ut építés alatt álló végszakaszán a földmunkát befejezték. A kőpálya előállításához szükséges terméskőt és fedanyagot pedig kiszállították.

— **Szerencsétlenség egy gőzhajón.** Hamburgból távirják, hogy a *Solvaqueen* gőzhajó főmérnöke az Elbe torkolatánál ma a hajó gépei közé esett s ott a szó teljes értelmében szétmorzsolódott. A szerencsétlen főmérnököt neje és öt apró gyermeke siratja.

— **Nyilassy Mátvás siremlékére** adakoztak: A „Millennium sörcsarnok iparos asztaltársasága” által: Belloni Jakab 20 kor., Kristóf György 1 kor., Balázs G. 2 kor., Schön K. 1 kor., Demelbauer Jakab 1 kor., Rothmüller F. 1 kor., Kelemen Pál 1 kor., Kinsky N. 1 kor., Papp István 1 kor., Inokai Tóth Lajos 1 kor., Katon 1 kor., Mihájlovits 1 kor., Bilog Dávid 1 kor., Weil Alajos 1 kor., Albert Gyula 2 kor., Sugár József 1 kor., Geller Izidor 1 kor., Schäffer R. 1 kor., Gutmann Berger 2 kor., N. N. 1 kor., Weisz Juliska 1 kor., Frank Vilma 1 kor., Braun N. Antal 2 kor., Telts K. 1 kor., özv. Schvab Antalné 1 kor., Czeiler István 1 kor., Kolb Kálmán 1 kor., Szontagh 2 kor., Hámedli Ferencz 2 kor., Braun és Schuch 2 kor., összesen 56 kor. Reiniger Samu 2 kor., Jegesi Dezső (Mezőhegyes) 1 kor., Fedák Sári 10 kor., Makó Lajos szintársulata 40 kor., Neumann Dániel 20 kor., Nagy Lajos szállodás 10 kor., Virágh Lajos főmérnök 2 kor., M. E. 1 kor. 40 fill., László Gyula (arczképekből befolyt százalék) 11 kor. 20 fillér. Fenti czélra szíves adományok *Gonda* László biz. pénztáros-hoz küldendők, a melyek esetről esetre hírlapilag nyugtázva lesznek.

— **Szeged és Páris.** Szegednek vajmi köze van Párishoz? Mindössze annyi, hogy Szeged is részt vett a párisi világkiállításon és ezüstérmét kapott. Várták is az ezüstmedáliát Szegeden, de csak nem jött. Ehelyett most értesítés érkezett Páriából, hogy a kitüntetést csak akkor kapja meg Szeged, ha megküldi az érte járó huszonkét franknyi költséget.

— Mégis huncut aza francia — vélte az egyik városatyja.

— Ha ajándék, miért kell fizetni érte? — kérdezte a másik.

— Hja az ezüst pénzbe kerül — szolt a harmadik.

Végre is elhatározták, hogy megküldik a huszonkét frankot, mivelhogy a magyar ur és nem garasoskodik.

— **A gubói völgy iparvasutja.** A fakereskedelmi részvénytársaság bécsi cég képviselője, *Kell* Lipót dr. utján az iránt folyamodott Aradvármegye közigazgatási bizottságához, hogy a *Borossebes* határban fekvő Gubó-völgyben egy keskeny vágányu iparvasutat építhessen. A bizottság ehhez megadta az engedélyt.

— **Hány ember van Aradon letartóztatva?** A megyei közigazgatási bizottság mai ülésén az aradi kir. ügyészség betérjesztette kimutatását az aradi ügyészség fogházában letartóztatott rabokról. E szerint Aradon összesen 116 ember van letartóztatva, 96 férfi, 14 nő. Jogérvényesen 94-en vannak elítélve, felebbezés alatt áll 3, vizsgálati fogóságban 9 rab. A munkások száma 63. A rabok közül a múlt hónapban 6 volt beteg, és egy rab halt meg.

— **Véres kardpárbaj.** Tegnap délelőtt, mint tudósítónk jelenti, véres kardpárbaj volt Nagyszalontán. A vasuti Népkert helyiségében vívott súlyos feltételek mellett *Herceg* Ignác és *Cegledi* Ákos. Az első heves összecsapás után a felek mindegyike megsebesült. *Herceg* Ignác a mellén 17 centiméter hosszú vágást kapott, ellenfele pedig a kezén sérült meg. A párbaj után a felek nem békültek ki.

— **Öngyilkos megyei tisztviselő.** Nagy-Enyed városában nagy részvétet keltett *Gidófalvy* Odön vármegyei pénztári ellenőr öngyilkossága. A boldogtalan fiatalember halántékon lőtte magát s rögtön meghalt. A *Közérdek* című nagyenyedi lap ezt írja róla: Miután egy sor irást sem hagyott hátra, szomorú elhatározásának indító okát csakis sejteni lehet. Valószínűleg szerelmi bánata kergette a halálba. Küzdött ugyan némi anyagi zavarral is, de ez nem volt oly nagy mértékű, hogy megölje magát miatta. Teljesen ki van zárva, hogy a megyei pénztárnál viselt állásával függne össze tragikus halála, mert a négy nap előtt tüzetesen megvizsgált pénztárt a bizottság teljesen rendben találta. Az ily szomorú eseteknél megej-

tendő szigorú pénztárvizsgálat különben két független megyebizottsági tag jelenlétében folyik, de előreláthatólag semmi terhelőt nem fog kideríteni.

— **Egy vizit — hét krajczár.** A magyarországi orvosok sokat és joggal panaszkodnak, de vannak kollegáik, a kiknek még náluknál is rosszabb a sorsuk. Es ezeket nem is kell valami messze keresni, hanem megtalálhatók Budweisban. Az ottani betegsegélyző pénztár orvosai egy-egy látogatásért hét krajczár, azaz tizenegy fillér honoráriumban részesülnek. Ez a botrányos kicsi, valósággal koldus-alamizsna számba menő díjazás immár annyira elkészerítette a budweisi betegsegélyző pénztár orvosait, hogy nemrég sztrájkba álltak. A pénztár előljáróságának sikerült ugyan reábirni az orvosokat, hogy egyelőre újból folytassák működésüket, de az orvosok kinyerték az ígéretet, hogy ezeken a szegyenletes állapotokon legközelebb segíteni fognak.

— **Az alispáni hivatal ügyforgalma.** Az alispán ma referált a közigazgatási bizottság ülésén az alispáni hivatal ügyforgalmáról augusztus hónapban. E szerint 2988 rendes közigazgatási, 80 közigazgatási erdészeti és 106 kihágási, összesen 3174 darab folyt be az alispáni hivatalba. Ebből elintéztetett 2879 darab, az előadónál elintézés alatt áll 295 darab.

— **Holttest a ládában.** Párisban a Rue Châtillon egyik házában tegnap felnyitottak egy ládát, a melyet egy *Merin* nevű asszony hagyott ott zálogba. A láda, a mely Monacóban lett feladva, borzalmas leletet tartalmazott: egy ötven év körüli feloszlásnak induló férfi-holttestét. A rendőrség a nyomozatot megindította, de *Merin* asszonynak nyoma veszett.

— **Száz harminc év előtt elhalt testvér.** Páris egyik bírósága előtt a napokban egy őszhajú ember állt valami kihágás miatt.

— Van-e családja? — kérdi az öregtől a bíró.

— Nincs. Én, szüleim már rég meghaltak s fivérem is 130 éve már a föld alatt nyugszik.

— A bíró szigorúan reászolt, hogy tréfákat nem tőr.

— **Bocsánat, bíró ur, de én nem tréfálok, ez tény.** Atyam 19 éves korában nősült. Első gyermekük még az évben született, de rögtön meg is halt. Atyám felesége is rövidesen elhalt s csak 76 éves korában nősült másodszer. Ebből a második házasságból származom én s jelenleg 73 éves vagyok. Tehát fivérem tényleg 130 év előtt halt meg.

A bíró mit tehetett egyebet: mosolyogva elismerte a vádolt állítását.

— **Öngyilkos mozdonyvezető.** *Kassán* ma este 6 óra tájban öngyilkosság történt. *Barta* Adolf, a kassai közuti vasut mozdonyvezetője föbe lőtte magát és szörnyet halt. Az öngyilkosságot egy 9 milliméteres átmérőjű revolverrel követte el. Az esetről azonnal értesítették a rendőrséget s *Stephánny* Nándor ügyeletes rendőrtiszt *Ákos* Izsó dr. kórházi orvossal jelent meg a helyszínen, ahol jegyzőkönyvet vettek fel az öngyilkosságról, a holttestemet pedig beszállították a köztemető hullaházába. — *Barta* zsebében több oklevelet, bizonyítványokat és a kassai törvényszékhez címzett levelet találtak, amelyben részletesen megírta öngyilkosságának okát. *Barta* a kassai közuti vasut szolgálatában állott sokáig, de a múlt heten valami mulasztás miatt elbocsátották. A levélben részletesen ecseteli azt a méltatlanságot, amelyet a vasut igazgatósága vele szemben tanusított. Holttestét saját kérelmére nem boncolják fel.

— **Tömeges gombamérgezés.** A budapesti önkéntes mentőegyesületnél ma a délutáni órákban tömeges gombamérgezést jelentettek be telefonon. A mentők *Kovács* Aladár főparancsnok vezetésével nagy apparátussal vonultak ki az Alsó-Erdősor 28. számú házba, hol az összes házbelleket betegesen találták. A vizsgálat folyamán kitűnt, hogy a viceházmester tegnap a városerdőben *légyölő galócát* szedett s ezt adta el a házbelleknek. A lakók nem ismerték, hogy ez mérges fajú gomba s miandettek belőle. A mérgezetek közül *kilencnek* súlyos az állapota, dacára a rögtön beadott

ellenmégnek. A mentők három kocsin szállították be a Rókus-kórházba a szerencsétleneket.

— **A versenytársnő boszúja.** A Baross parkban már évek óta árulgat gyümölcsöt és gyermekeknek való nyalánkságot egy öreg asszony névleg *Masák* Ferencné. Az asszony napi jövedelme 20–30 krajcár volt, de ezt is megirigyelték tőle. Kis asztalkájával szemben *Pomázi* Mátyásné nyitott „üzletet” s hogy az öreg anyokát elzavarja helyéről, felbízta a parkban játszó gyerekeket arra, hogy boszantsák az asszonyt. A gyerekek eleget is tettek Pomáziné kívánságának s hol az asztalát döntötték fel, hol pedig őt hajigálták meg kövekkel. A napokban azután a gyerekek viselkedése szomorúan végződött, egy nagy darab természetet dobta oda s ez az asszonynak oly szerencsétlenül esett a lábára, hogy lábujjait szétromcsolta s kocsin kellett a szegény asszonyt laká-ára szállítani. A csintalan gyerekek ellen s Pomáziné ellen mint bujtogató ellen Masákné megtette a feljelentést.

— **A felségsértő bírák.** Liegnitzben a törvényszék egy esztendői fogházra ítelt egy 18 éves Reimann nevű munkágyereket — felségsértés miatt. A miért hirt adunk erről az esetről, a mi így magában nem is igen jelentős dolog, az az ítélet indokolása, a mely így szólt:

... a törvényszék súlyosító körülménynek vette a vádlott fiatalságát; olyan korban követte el ugyanis a terhére rótt felségsértést, a mikor még módja sem volt kellőleg megismerni a császár kormányzati működését.

Ezért az indokolásért most az ítéletanács tagjait fogták felségsértési pörbe. És érdekes az ügyben, hogy ez a hír kerülő uton, Franciaországhól jutott el hozzánk. A német lapok feltűnően hallgatnak róla.

— **Éhenhalt töképezés.** Senis francia városkában pár nap előtt az utcán összerogyott és meghalt egy ösmert koldusasszony. A boncolásnál kiderült, hogy az asszony éhségtől halt meg. A halott elszállítása után piszkos kis lakását felkutatták s ekkor egy rothadt matróc alatt 150 000 francot találtak papírpénzben. A nagy vagyont a fősvény asszony unokája örökl.

— **Shakespeare virágai.** Stratford-on Avon számos Shakespeare emlékei közül érdekességben kimagaslik a Shakespeare-kert. A költő kis falusi háza mögött terül el a kegyeletes látványosság, melyet különösen gondval ápolnak és a nagy költő virágainak neveznek. Shakespeare ugyanis roppant sok virágot említett föl munkáiban, a harangvirágtól az ibolyáig, a rózsától a százszorszépig, ennek is, annak is juttatott szerepet. Az angol nemzeti kegyelet pedig együvé gyűjtötte és egymás mellett őrzi a megénekelte virágokat és Shakespeare virágainak nevezi a gyűjteményt.

— **Kellemes meglepetést okozunk** azáltal, ha nász-, születésnap és egyéb alkalmi ajándékainkat Porter Vilmos koronás áruházában Aradon, a Központi szálloda épületében szerezzük be. Az ott kapható tárgyak rendkívül csinosak és feltűnően olcsók. Különböző már ismeretes, hogy alkalmi ajándékokban és gyermekjátékokban Porter Vilmos koronás áruháza speciális bevásárlási forrást képez. A naponta beérkező rendelvények még arról tanuskodnak, hogy mily erős a közönség bizalma Porter Vilmos népszerű vállalatához.

— **Szivós életű állat.** A Beluga nevű new-yorki bálnavadászó hajó a Behringi tengerben nemrég egy roppant nagy bálnát fogott, melynek husába egy szigonyt találtak benőve. A bálnavadászoknál általános szabály, hogy a szigonyba a hajó neve be legyen vésve, melyhez tartozik. Így vették észre, hogy a szigony a Montezuma nevet viseli. A Montezuma — mint később kiderült — tényleg bálnavadászó hajó volt, 1850-ben azonban leszerelték. A most elejtett halóriás ötven évig hordotta magában a szigonyt, anélkül, hogy baja lett volna tőle.

— **Koszorumegváltás.** *Wallfisch* Károly ur és neje bold. *Assael* Hermann ur ravatalára szánt koszorú megváltása címén a népkönyha részére 10 koronát adományozott, mely nemeslelkűségért hálás köszönetét nyilvánítja a nőegylet elnöksége.

— **Kossák József** csász. és kir. udvari lényképész Templom-utca 2. szám. Felvételeket eszközöl minden időben saját műtermében és házon kívül.

— **Magyar név.** *Weinberger* Dávid (Dezső) aradi illetőségű budapesti lakos vezetéknévnek „László”-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

Köszönetnyilvánítás. *Kriszán* Jánosné urnó közvetítése mellett az utjalepi tanítványok szini-előadásának tiszta jövedelméből intézetünk szegénytanulói részére 17 korona 6 fillér adomány jutott, melyért ezuton is köszönetet mond — a tanítóes-tület nevében: *Sófalvi* György, az utjalepi elemi fiúiskola igazgatója.

— **Árverés a vasuton.** A kézbesíthetetlen és fölös szállítmányok nyilvános elárverezése Arad állomáson f. é. szeptember 25-én délelőtt 9. órakor tartatik meg.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **Uj cég.** *Andrássy-ut* 6. szám alatt (Verbos-féle házban) az előnyösen ismert *Weisz* Vilmos és fia cég fióküzletet nyitott. A cégnek — tekintve, hogy a fővárosi törzscéggel szoros kapcsolatban van — módjában áll a *legújabb divat szerinti* férfi ruhákat elkészíteni.

— **Budapest főváros elsőrangú szállodája az Angol királynő szálló** (Deák Ferenc-utca 1) melyet különös figyelmébe ajánlunk a fővárosba utazó közönségnek. A szálló tulajdonosa: *Palkovics* Ede — mint értesülünk — jutányos árkodvezményben részesíti vendégeit.

— **Betegek tápláléka.** Azon idők, a melyekben a betegségeket helytelen és hiányos módra kezelték, a mikor még azt hitték, hogy a betegnek csak levest szabad nyújtani, hála Istennek elmúltak. A modern anyagcsere-tudomány oda hatott, hogy mindazon betegségek folyamatánál, melyek erővesztéssel járnak, a főfeladat a testet súlyában megtartani és odahatni, hogy a test anyagának vesztesége lehetőleg teljesen pótolassék. Ez csak könnyen emészthető s lehetőleg fehényetartalmu táplálékkal érhető el, a mi ideális módon a Somatoséban foglaltatik. Célja tápláló anyagokat gyöngye gyomor utján is a szervezetbe juttatni. Kiváló mértékben fokozza az étvágyat és azon előnnyel bír, hogy könnyen oldódik, iz és szagtól ment, a miért a betegnek tudtán kívül is nyújtható.

Aki más helyett halt meg.

(Örömről vált szomorúság.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

A napokban egy cigány asszony vánszorogott a biharmegyei kórház kapujához, s halálsápadt arccal támolgott a felvételi irodába.

— Jaj, jaj, tekintetes ur, vegyen fel a kórházba, mert itt halok meg a kapu előtt — könyörgött a hivatalban.

— Mi a neve? — kérdezte a hivatalnok.

— *Kordován* Juli.

Megkönyörültek a beteg asszonyon, fel is vették, de hiába itattak vele sok drága orvosságot, tegnapelőtt csöndesen a másvilágra szendergett.

A kórház igazgatósága szokásos módon értesítette *Tóth* Béla városi leltárbiztos Kordován Julia elhunytáról, a ki azután értesítette a Nagyváradon sok tagot számláló Kordován cigány családot a gyászestéről.

Tegnap reggel zsúfolva volt a leltárbiztos ajtaja előtt. A folyosón gyászba öltözött cigány emberek, asszonyok és gyerek jajgattak, sópáncodtak Juli néni halálán.

Innen a kórházba vonult a gyászos menet, sűrűn emlegetve a Devlát, aki kiragadta közülük a kedves, a drága, becsületes rokont. A kórházban a halottas kamrába vezették tetemnézőre a gyászba borult familiát. Zokogva fordultak be az ajtón:

— Jaj de megváltoztál Juli — siránkozott Kordován József a pater familiás.

— Ni, te apám — kiáltott fel a legkisebb purdó — hiszen ez nem Juli néni.

A cigányok jobban szemügyre vették a halottat s valamennyien konstataáltak, hogy az bizony *nem Kordován* Juli.

Akkor lett csak öröm, a mikor az igazi Kordován Julit, kit történetesen szintén a kórházban ápoltak, meglátták a lábadozó betegek között.

Nosza lett nagy öröm, az asszonyok haza is mentek a piros kendőért s aztán vissza siettek a rendőrségre s ott mint egy-egy furia rontottak *Tóth* Béla leltárbiztos hivatalos helyiségébe:

— Hiszen hát bolondot csinált a tekintetes ur belőlünk, nem halt meg Kordován Juli él, szent ucsese! már holnapután ki is jön a kórházból hadarták össze-vissza.

— Javítsa ki, tépje szét azt a papírost, mert még élve eltemetik szegény asszonyt — rikácsolta egy cigány asszony.

Nagy nehezen sikerült megnyugtanni Fárao lázadó ivadékait s megértetni velök, hogy tévedés volt a dologban.

A kórházban pedig rájöttek, hogy cigány szokás szerint hamis nevet mondott be a meghalt cigány asszony, a kit különben *Kolompár* Jánosnének hívtak s egy kóbor cigány-csaphoz tartozott, valószínűleg azért vette fel a Kordován nevet, mert ez a cigány család nagyváradai illetőségű s így jónak találta e néven jelentkezni a kórházban.

NAPIREND.

Szeptember 8. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Kiszasszony napja. — Protestáns naptár: Kiszasszony napja. — Görög-keleti naptár (augusztus 26.): *Adrián*. — A nap két 5 óra 13 perckor, nyugszik 6 óra 8 perckor. — A hold két 0 óra 21 perckor, nyugszik 3 óra 30 perckor.

Szeptember 9. Hétfő. Róm. kath. naptár: *Klav. Péter*. — Protestáns naptár: *Klav. Péter*. — Görög-keleti naptár (augusztus 27.): *Poemén*. — A nap két 5 óra 14 perckor, nyugszik 6 óra 6 perckor. — A hold két 1 óra 28 perckor, nyugszik 4 óra 5 perckor.

Időjárás. Légi nyomás reggel 7 órakor 763.4 milliméter, délután 2 órakor 763.7 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor $9^{\circ} + 11.3$, délután 2 órakor $9^{\circ} + 17.8$. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor N 2, délután 2 órakor EN. 4. — Felhőzet reggel 7 órakor felborult, délután 2 órakor félderült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött távirat szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változóköny, hűvös, elvélve csapadék.

Szabadságszolgálat emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület I-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Köloséy-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ –12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Breklye-múzeum helyisége melletti ülésterem.

Szeptember 11. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Szeptember 15. Jegyzőválasztás s Glogovácson.

Szeptember 21. Az aradi iparosíjak besorozottak egy-résének táncvigalma (Vasa-étterme.)

Szeptember 25. Körjegyzőválasztás Déznán.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

— **Aradmegye állategészségügye** A megyei közigazgatási bizottság mai ülésén az Aradmegyében előfordult állatbetegségekről hallottunk számszerű kimutatást. Így elhullott *lépfeneben* Nagy Kamaráson 2, Madrizesten 8, Odvason 2, Déznán 2, Solymoson 5, Buttyinban 1, Radnán 8, Szöllősen 1, Berzován 1, Dulcselén, 1, Somoskeszen 1 marha, Monyorón 1, Seprősön 1, Kurticsón 1, Radnán 4, Józászhelyen 1, Simándon 1 ló, Algyesten 1 tinó. A sertésvész augusztusban Apátin, Barakonyban és Mácsán lépett föl. Veszettséget Kaprucán, takonykört pedig Medgyesen, Bodzáson és Seprősön észleltek.

VAROS ES MEGYE.

Folytatolagos sorrendje

az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1901. évi szeptember 11-ik napján d. u. 4 óraker tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

12. Az aradi m. kir. államvasutak üzletvezetőségének felelőssége, a vasuti felüljáró mellett levő villamos oszlopok áthelyezése tárgyában hozott 17329/1901 sz. tanácsi végzés megváltoztatása iránt. 13. A nyugdíj bizottságnak jelentése Madarász Antal alkapitány kérvénye tárgyában a város közönségénél napidíjas irnoki minőségben ellátott időnek a nyugdíjra beszámítható rendes szolgálati időbe való betudása iránt. 14. U. a. jelentése özv. Párec Istvánné kérvénye tárgyában László fia részére utalványozott nevelési járulék meghosszabbítás iránt. 15. Az országosa orvos szövetség köszönő irata, a nyugalom és segély intézménye javára adományozott egyezer koronaért. 17. Az aradi hegyalja szőlőbirtokosainak kérvénye gyermekeik részére szüreti szünetidőnek kieszközlésére iránt. 18. A tanács jelentése Ilenc Lipót aradi lakosnak a festőművészetben való tovább képezhetés végett 600 korona segély utalványozása iránt. 19. U. az. Kiss Károly aradi lakos kérvényére a rajzolás és festőművészetben való tovább képezhetés végett városi segély utalványozása iránt. 20. Vargay Gyula városi segédtsízt kérvénye hat heti szabadságidő engedélyezése iránt. 22. U. az. a m. kir. pénzügyigazgatóság által elő és leirt állami adók után esedékes községi adó elő és leírása tárgyában. 22. U. az. Füstli Molnár János, Cservenky Ignátné, Szelezán József, Paku Péter, Szandity Szvetozár, Bogocán Mária, Sztana János, Béres Antal, Jovanov Demeterné és Wagucz Pál által emelt új épületek községi adómentessége tárgyában. 23. A nagymélt. kereskedelemügyi m. kir. miniszterium intézménye, a gyalogjárók és utcai csatornák építési költségeinek a kövezetvám jövedelemből való fedeztetése tárgyában. 24. Az aradi Kőlcsey-egyesület átirata a kultur palotára beérkezett pályatervek megbirálására alakítandó bizottságba 4 tag kiküldése iránt. 25. A gazdasági szaknak előterjesztése a haszonbéri biztosítéknak az összes haszonbérletekre nézve felére való leszállítása iránt. 26. Szimulov Miklósnak kérvénye a gulyalegelőbeli 58. sz. 5 hold és a nagylegelőbeli 74 és 75 számú 5—5 hold föld bérletének 6 évre meghosszabbítása tárgyában. 27. Ifj. Kristyórá János és Fritz Ferenc kérvénye a kurticsi-ut mellett fekvő 11 363—1100 hold föld haszonbérletének meghosszabbítása és átruházása iránt. 28. Schene Miklós és Engelhardt Ferenc kérvénye a gulyalegelőbeli 8. számú 5 hold föld haszonbérletének átruházása tárgyában. 29. Mandl Dávid és Brán György kérvénye a közlegelőbeli 5. számú 5 hold föld haszonbérletének átruházása tárgyában. 30. A tanács jelentése a csatorna-utca szabályozási tervének jóváhagyása tárgyában. 31. U. az. a városi szin- és bérház épületben jelenleg Hercel Bernát által bérelt lakás bérbeadása iránt tartott árverés eredményéről. 32. U. az. Barna Kálmánnal a honvédszár laktanya felépítésével kapcsolatos szobafestő munkák iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. 33. U. az. özv. Beszedits Antalnéval a városi szin- és bérház épületben bérelt lakásra nézve kötött szerződés jóváhagyása iránt. 34. U. az. a m. évi köszön- és tűzifa szükségletnél előállott több kiadás fedezése tárgyában. 35. Az ipariskola-bizottság jelentése az iparos-tanonc iskola 1900—1901-iki tanévről. 36. U. a. melylyel az iparos tanonciskola számadását bemutatja. 37. U. az. melylyel az iparos tanonciskola 1901—1902. tanévi költségvetést beterjeszti. 38. A nagymélt. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium

intézménye a Salac Gyula nevére tett ösztöndíj alapítvány tárgyában. 39. Az aradi felső keresk. iskola felügyelő-bizottságának jelentése az arad- városi felső kereskedelmi iskola 1900—1901. évi zárszámadásáról és a felszerelési alap álladékaról. Arad, 1901. évi szeptember hó 7. Institoris Kálmán s. k. főjegyző.

C S A R N O K.

Josette.

Az Aradi Közlöny-nek franciából fordította:

Yvonne.

(1)

I.

Volt egyszer egy Pignerol nevű poéta. Barna, magas, erőteljes ifjú volt, ragyogó szemekkel, hosszú fekete hajjal, széles szájjal, melyből a rimek csengése úgy hangzott, mint a trombita harsogása. Provencei eredetű, gazdag parasztnak gyermeke volt. Miután szülei korán elhaltak, tíz éves korában árván hagyván őt, követte gyámját, egy távoli rokonát, Párisba és egy lycéumban helyeztetett el. Ott növekedett fel kevéssel az 1870-ik évi háboru után, ama szomorú időszakban, midőn még ifjaink is érezve szerencsétlenségüket visszahátatást, nem bírtak sem illúziókkal, sem lelkesedéssel.

Huszonnégy éves korában Marius teljesen, magára hagyatva taposta Páris utcáit, tízezer frank évi jövedelem tudatában belelélt mindazon élvezetekbe, melyeket e város oly busasan nyújthat egy fiatal, heves vérű és gyönyörvagyó fiatal embernek, kinek tárcája elég jól van bélelve. Azt állítja, hogy már csalódott az életben, és miután volt képzelete, szelleme és némi költői tehetsége, jó csengésű és bár különös színezetű versekben mondta el azt. Első kötete nagy port vert fel a quartier latin cénaklé-jaiban és a dekadens iskola elnökévé kiáltották ki őt. Egy nagyon elterjedt ujság vezércikkét hozott róla, és e naptól kezdve, „Gyötrelmek” című könyvét csak úgy kapkodtak a vevők.

E váratlan szerencse következtében Marius lett a divatos költő: a szalonok versenyeztek érte és egy híres színész a szó szoros értelmében megszőktette, megszegvén szerződését csak azért, hogy vele éljen a Bretagne egyik rejtett falujában. Nem tudom hogy kettőjük közül melyik unt rá hamarabb a másikra, de e mézeshetek nem tartottak sokáig és Marius visszatért Párisba nagyon kiábrándulva, a szinpad királynokból. Másfél évvel ezután adta ki második kötetét, melybe tehetségének legjavát fektette belé és a melyhez nagy várakozásokat fűzött. De, ezenközben, a lelkesedés helyt adott a közömbösségnek és a könyv nem aratott sikert. Mariusnak nagyon fájt ezen igazságtalanság. A romlott párisi látszatával, alapjában nagyon gyermekes és természetesen maradt. Lelke mélyéig bántotta e nem érdemelt balsiker és sirt dühében. Mindeddig, bár sok rosszat mondott az életéről, nem mulasztotta el szeretetreméltó perverzításainak élvezetét. E naptól kezdve, gyűlöletes komédiának tartotta és kérdező, hogy érdemes-e azt végig élni. Az emberi boldogtalanság lett mindennapi deklamációjának tárgya és Leopardi kedvenc költője. Az utcák zaja, a hírlapok olvasása izgatták a párisi élet vidámságát az örültek házának lármájához hasonlítá. — Egy nyári estén, teljesen kimerültnak érezvén magát, egy vonatra szállt, mely délnek indult, és céltalanul utazgatni kezdett csak azért, hogy lakóhelyét megváltoztassa.

Egy reggelen az Anney tó partjára ért, látta az utnak induló gőzhajót és sietett erre szállani hogy elkerülje a turistákat, kik vendéglőjét előzölötték. A mikor a hajó Talloires faluhoz ért, e hely nyugalma elbájolta őt. Erdős, meredek hegy nyult be messzire a tóba,

majdnem teljesen elzárván ezen részét. A sima, kék vizen vissza tükröződtek a hegy csucok elegáns vonalai és meleg színei. Egy szikla által képezett öböben feküdtek szőlők és gyümölcsösökben elszórtan Talloires apró, téglafedélű házacskái, melyeken a szél ellen védett fatornácok húzódtak végig. Egy csoport százados gesztenyefa mögött terült el a vendéglővé átalakított régi kolostor szürke fala, magas, körácsos ablakaival. A Lanfont és Tournette csipkézett magaslatairól mély nyugalom szállt alá a legelőkre, valamint átlátszó, bársonyos, kék világosság.

— Ez nekem való hely! mondá magában Marius Pignerol.

Beköltözött a kolostor egy magányos, nagy szobájába, hol kénye-kedve szerint merülhetett bele buskomorságába és olvashatta Leopardi mesterének ké ségbeesett költeményeit. Senki sem zavarta, hírlapokat nem kapott, és belemerülve a nagy csendbe, mely a szunnyadó tó és a mozdulatlan hegy között uralgott, lelkét szomorú tespedés hálózta be. A hajónak rendes időközben való közlekedése jelölte csupán az órák mulását, és este a tücsök ciripelése, hogy ismét eltelt egy nap. Keveset járt ki, csupán a tóra való kilátás változatosságát élvezte. Csak kétszer vagy háromszor ment fel a Menthon-i ut lejtőin egy Balmettes nevű elhagyatott birtokáig. E lak magánya, csukott ablakaival, omladozó tetővel és miveletlen kertjével összhangban volt Marius lelkének állapotával. A gyümölcsös öreg fái melyeket félmagasságig sűrű dudva borított, a fű alatt, eltűnedező sétatutak, a vadszőlővel teljesen elborított lugasok, minden tetszett neki, a fölözés ama képét látta bennök, melynek okvetlenül nekiindul az egész világ.

Mindamellet, sem Talloires mosolygó magánya, sem Balmettes elhagyatott kertjeinek látása nem gyógyították mélabus komorságát. A világ e rejtett zugának csendje ép annyira izgatták, mint Páris vidám lármája, az állandó jókedve a földmivelőknek, kik vidáman törődtek bele gondterhes, egyhangú életmódjukba, dühössé tette; a természet buja termékenysége megszegyéníté. Érzé, hogy agya üres, szíve sivár, és, mivel mit sem talált, ami munkakedvét ismét felelőstette volna, gyakran arra gondolt, hogy a tóba veti magát, végét szakítván az élet gyötrelmes komédiájának.

Egy napon, midőn ismét e sötét gondolatokon töprengve, vad indulatában leverte Balmettes kertjében egy csomó vad mákvirágos fejécskáját megzavarta e kedves munkájában egy gunyos hang, mely így szólótt mögötte: Csak tessék; ne tartóztassa magát! Éppen mintha otthon volna!

Hirtelen megfordulva szemközt állott egy magas aggastyánnal, egyszerű falusi öltözkömben. Kopott kék szalaggal ellátott szalmakalapja alól borotvált, finom vonású, átható tekintetű arc volt látható, sűrű szemöldökkel és kissé gunyoros ajakkal.

— Először is, viszonzá Marius hevesen, én itt ép úgy vagyok itthon, mint Ön, mivel a birtok elhagyatott, aztán a növények, melyeket levertem, gazok, tehát csak szolgálatot tettem a birtokosnak . . .

— Kétszeresen téved felelé az öreg; primo, a birtok nem gazdátlan, és secundo, tulajdonosa szereti a vadul burjánzó növényeket, melyeket ön leverte.

— Honnan tudja Ön azt?

— Tudom, mert tulajdonosa én vagyok.

— Marius, megszegyénülten, néhány zavart mentegetődelést hallatott és vissza akart vonulni, de a jó öreg utját állta.

— Nem engedem, Ön foglyom és nem akarom, hogy rossz véleménynyel távozzék a savoyai vendéglátás fölött.

(Folytatása következik.)

Gaál Lipót

Létező

ARADON, Andrassy-tér 20. sz.

Alapított 1860-ban.

Szemüvegek, orrosiptetők, lorgnettek, finom aczél, nickel tekenősbéka-csont, double és a magy. kir. fémjelző hivatal által fémjelzett ezüst és 14 karatos arany kerettel ellátva. A lencsék pedig a legfinomabb kettős optikailag csiszolt üvegből és valódi hegyi kristályból készültek.

Javítások és vidéki megrendelések a legpontosabban jutányos áron eszközöltetnek.

Dus raktár minden szakmához tartozó árukból, u. m.: színházi és tábori látesővek, nagyító-üvegek (mikroszkop), hőmérők és légsúlymérők (Aneroid barometer), tázmérők orvosok számára, stereoskopok, pantoskopokból. Nagy választék stereoskop képekből. Az orvos által előírt szemüvegek és orrosiptetők pontos méret után készülnek.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 7.

Déltőzsde. A buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngye. Lányha irányzat mellett 18,000 métermázsa került forgalomba, 5 fillérig olcsóbb árakon. Egyéb gabonafélék bányadtak, zab drágább. Időjárás hűvös.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	7.88—7.89
Buza 1902. áprilásra	8.31—8.32
Rozs októberre	6.69—6.70
Rozs 1902. áprilásra	6.99—
Zab októberre	6.54—6.55
Zab 1902. áprilásra	6.88—6.89
Tengeri szeptemberre	5.09—5.11
Tengeri 1902. májusra	5.11—5.12

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	7.88—7.89
Buza 1902. áprilásra	8.31—8.32
Rozs októberre	6.68—6.69
Rozs 1902. áprilásra	—
Zab októberre	6.51—6.52
Zab 1902. áprilásra	6.90—6.91
Tengeri szeptemberre	5.10—5.11
Tengeri 1902. májusra	—

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	625.75
Magyar hitelrészvény	632.50
Leszámitóbank részvény	412.—
Rima-Murányi vasmű részvény	426.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	619.50
Közuti vasút	560.—
Városl villamos vasút részvény	281.—

Szeszület.

— Szeptember 7. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter o/o. beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Száritott moslék: 12-80—13— korona mmázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Szeptember 7. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 82—84 fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 90—92 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 90—92 fillérig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 90—94 fillérig.

Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon feüli súlyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachi) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli súlyban 90—91 érig. Közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 89—90 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 89—90 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak súly szerint és pedig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm súlyra fillérekben értendők. Szokászerűleg a hizott sertések teljes (brutto) súlyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 40/o vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) súlya vétetik irányadónak.

Sertéslétszám. Szeptember hó 4. napján volt készlet 46,181 darab, szeptember 5. napján felhajtott 507 darab, szeptember 6. napján elszállított 663 darab, szeptember 6. napján maradt készletben 46,025 darab. Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, szeptember 7.

Magyar aranyjárdék 40/o	118.80
Magyar koronajárdék 40/o	92.55
Magyar arany 41/20/o	121.75
Magyar ezüst 41/20/o	100.40
Magyar keleti vasut	118.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.25
Magyar italmegváltási kötvény	99.90
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	176.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	145.50
Osztrák papírbárdék	98.30
Osztrák járdék ezüst	98.75
Osztrák járdék arany	118.90
Koronajárdék	95.30
1860-iki államsorsjegyek	140.—
Osztrák magyar bankrészvény	1645.—
Magyar hitelbank részvény	632.—
Osztrák hitelbank részvény	626.—
Osztrák-magyar államvasut	619.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.—
Német birodalmi márka	117.12
London	239.30
Páris	94.30

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL

Budapest felé indul:

Nagyváradra reggel	5.10
Gyorsvonat reggel	8.18
Személyvonat d. e.	11.20
Személysz. tv. d. u.	3.56
Gyorsvonat délután	4.21
Személyvonat este	9.35

Erdély felé:

Személyvonat reggel	6.35
Gyorsvonat délután	12.11
Soborsing délután	2.04
Személyvonat d. u.	4.39
Radnág este	6.35
Gyorsvonat este	7.18

Temesvár felé:

Személyvonat reggel	6.20
Személyvonat d. e.	11.56
Vegyesvonat délután	5.—

Szeged felé:

Vegyesvonat reggel	7.12
Személyvonat d. u.	4.09

Brád felé:

Személyvonat reggel	6.25
Vegyesvonat d. u.	12.06
Borosbeszig sv. du.	5.20

ARADRA

Budapest felől érkezik:

Személyvonat reggel	6.05
Személysz. tv. reggel	9.10
Gyorsvonat délelőti	11.51
Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat este	7.11
Szv. Szolnokról este	9.50

Erdély felől:

Soborsing reggel	6.59
Személyvonat d. e.	10.50
Radnáról délután	2.36
Gyorsvonat délután	4.06
Személyvonat este	9.57
Gyorsvonat délelőti	8.05

Temesvár felől:

Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. u.	3.44
Személyvonat éjjel	10.55

Szeged felől:

Személyvonat reggel	8.38
Vegyesvonat este	7.06

Brád felől:

Borosbeszig sv. r.	8.08
Vegyesvonat d. e.	11.—
Személyvonat este	6.56

Aradi nyári szinkör.

Vasárnap, 1901. évi szeptember hó 8-án:

Délután 3¼ órakor, fél árakkal:

A csikós.

Eredeti népszimű 3 szakaszban. Irta: Szigligeti Ede. Zenéjét szerette: Egrossi Béni.

SZEMÉLYEK:

Karvasiné . . . Kalocsa R.	Rózi, leánya Arkossyné.
Ormodi Asztófi Nemes S.	Márton, csikós Mezei Péter.
Ormodi Bence László Gy.	Andris, bojtár Arkossy V.
Szárnyai . . . Palóci Pál.	Ferke, bojtár Szőke S.
Torkos, jegyző Cakó Vilmos	Georges . . . Szabó L.
Kis Bálint . . . Bács Károly.	Labdacsné . . . Köcsi Erzsi.

Kezdete 3 és fél órakor.

Este 7¼ órakor, rendes árakkal:

A kis szökevény.

Operette 3 felvonásban. Irta: Hicks és Nichols. Fordították: Kacziány Geza és Makai Emil. Zenéjét szerző: Lionel Monckton és Iván Caryll.

SZEMÉLYEK:

Lord Coodle . Fenyéri Mór.	Leonello . . . Arkossy V.
Lady Coodle . Kalocsa R.	Pietro Boda F.
Stanley Rubos A.	Carmenita . . Arkossyné.
Dorotya Kertész Kata.	Alice Komlóssy I.
Winnifred . . . Felhő Rózi.	Tamarind . . . Polgár S.
Flipper Szadai F.	Von der Höhe Szilágyi Pál.
Barclay Szőke S.	Wilhelmine . Garai Ilona.
Paloni, konzul Czako V.	Cock ügynöke Nemes S.

Kezdete 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

A mikalakai tisztviselő-telepen

igen szép fekvésű

telkek

jutányos áron eladók.

Bővebbet ugyanott Goldis Kornél tulajdonosnál. 1089

MATTONI

ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

Gyógyhely: Budapest, (Budán.)

Idény április 15-től — október 15-ig.

Kiváló gyógyhatással bír

női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos: Dr. POLGÁR EMIL.

Egészséges fekvés. Jutányos lakások. Jó vendéglő

Villamos-vasut összeköttetés a fővárossal.

Őszi és téli idényre női kalapok

a legujabb párisi és bécsi divat szerint

kaphatók

LÖWENSTEIN RÓZÁNÁL

Arad, Szabadság-tér 21.

(Lengyel testvérek mellett).

A Modelk nem tétetnek kirakatba.

A legjobb és legolcsóbb üdítő-ital, mely mint asztali ital különösen kedvelt és borral, cognackal vagy növényi szörpökkel vegyítve kitűnő ízű vegyületet ad: a

MATTONI-FELD

GISSHÜBLER

legújabb édesítőanyag

SZÁRNYÓ-KÖNYV

oltja a szomjot, hűst és felfrissít egyaránt. A legjobb szer a nyári hőség tikasztó hatása ellen.

IGEN FONTOS

a téli ruhák, bundák, szőnyegek

biztos megóvása.

E célra csakis

Moly-pusztitónkat

ajánljuk

50 fillér, 1 korona és 2 koronás dobozokban.

Svábok, Bolhák, Ruzsnik, Legyek, Poloskák

és más hasonló házi férgek biztos kipusztítását hirneves

ROVAR-PORUNKKAL

lehet elérni.

30, 50, 80 és 1 korona 50 filléres dobozokban.

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése **ARADON.**

Könyvkötészetünkbe

egy jóerkölcsű fiú

tanulóul

heti fizetés mellett felvétetik.

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

A közelő iskola idényre

ajánljuk legjobb minőségű

fehérneműnket

leányka és fiuk részére.

Az idény előrehaladottsága miatt a legújabb és legjobb
mosó krettonok, zeffirek, delain és piquék
mérsékelt árban kaphatók.

Maradékok pénteken délután félárban.

ROSENBLÜH H. és TÁRSA

Arad, Szabadság-tér és Forray-utcza sarok.

☞ Nagy választék szőnyeg-, függöny-, paplan- és matracokban. ☜

Hidrogénvizgyógyászat 15 jegy 6 frt.
1 jegy 0.50 frt.

Villamfényfürdő csusz, (rheuma), elhi-
zottság, köszvény el-
len. — 15 jegy 15 frt, 1 jegy 1.25 frt.

Szénsavas fürdő szivbajok, vérszegény-
ség ideggyengeség,
meszesvérek. — 15 jegy 18 frt, 1 jegy 1.50 frt.

Moor fürdő rheuma, nőbajok. — 15 jegy 18
forint. 1 jegy 1.50 forint.

Svédgyógytorna gyermekek háta és gyenge
gyermeknek. — Meg-
egyezés szerint.

Napfürdők direct a célra magas kerítéssel el-
különített szabad helyen. Utána lan-
gyos fürdő a betegség neve szerint,
az orvos által meghatározott fokkal.

Hatása a nap vegyi sugarainak az anyagcserét fokozó befolyá-
sában áll. Gyenge szervezetűek, idegesek, csuszosak, elhízottak
jó eredménnyel használhatják. 1 fürdő 80 kr. (a langyas fürdő
beleértve), 15 jegy 10 frt.

Belégzések Tüdő- és gégebajok.

Dr. Hecht

orvosi intézetében, Zrinyi-utcza 3. sz.

Vérszegénység, sápadtság, ideggyengeség

ellen

biztos hatású gyógyszer felnőttek, valamint gyermekeknek

az

Kellemes ízű! Umbertó Nem keserű!

China-vasbor.

Az Umbertó-bor China és vasat, a két leghathato-
sabb gyógyszert a legjobb minőségű borban feloldva kel-
lően adagolva tartalmazza, mely erejénél és kellemes ízé-
nél fogva a gyógyulást nagyban elősegíti.

Vérszegények, különösen hölgyek, sápkóros gyerme-
kek, valamint gyöngékedők és lábadozók ne mulasszák
el egyszeri kísérlettel meggyőződni a kiváló gyógyszer hatá-
sáról. — Az **Umberto** China-vasbor egyszerűen mind
gyomorerosító, sőt vérszegény betegeknek egyetlen étvágy-
gerjesztő és kitűnően emészthető gyógyszernek bizonyult.

Egy félliteres üvegnek ára 1 frt 20 kr.

Nyilatkozat.

Tek. Hajós Árpád urnak Arad. Örömmel értesitem, hogy Umbertó
china vasborra betegsémnél, különösen ideggyengéknél, neurastheniá-
ban szenvedőknél meglepő jó hatással volt.
Szeged, 1901. február 10.

Tisztelettel

Dr. Zápori Nándor.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten.

Délmagyarország részére egyedül

Hajós Árpád

gyógyszertárában az „Isteni gondviseléshez”

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

44067—[—1901.

A m. kir. Pénzügyigazgatóságtól.

Árlejtési hirdetmény.

Felhivatnak az Aradon és vidéken lakó fakereskedők, hogy az alólírott m. kir. Pénzügyigazgatóság részére az 1901/1902. évi fűtési időszakra szükségeltető 100—110 köbméter (25—28 méter öl) I. oszt. kemény hasábfának a hivatal helyiségébe (Pénzügyi palota) megrendelés szerinti részletekben leendő szállítása iránt — amennyiben vállalkozni óhajtanak f. évi szeptember hó 14-ik napjának d. e. 10 órájáig a pénzügyigazgatóság főnökéhez zárt borítékban ajánlatot tenni.

Az egy koronás bélyeggel ellátandó ajánlatban kiteendő a fának minősége és ára beszállítás és felapritással együtt.

Megjegyeztetik, hogy egy méter öl tűzifának legalább 20 métermázsa súlylyal kell bírnia.

Arad, 1901. évi szeptember 5-én.

A m. kir. Pénzügyigazgatóság
Aradon.

1181

Menrath és özv. Frankné Aradon.

19 év óta fennálló sirkő raktárunkat az idei idényre
ujjonnan szereltük fel,

hogy a n. é. közönség mindennemű igényeit kielégíthessük, miért is nagy raktárt tartunk: fekete és zöld gránit, továbbá siánit labrador és több egyéb színű és fajú gránit siremlékekben, nemkülönben hazai fehér és esztergommegeyi vörös, tiroli fehér, carrarai és abrozini

márvány siremlékekben.

Elvállalunk mindennemű kőfaragó munkát épületekhez, szobor munkát, temetői munkálatokat, ugyszintén ártézi-kut viz-medenczéket.

Midőn jutányos árak felszámításáról pontos kiszolgálásunkról a n. é. közönséget továbbra is biztosítjuk, kérjük, hogy minket, úgy, mint eddig szíves pártfogásban részesíteni szíveskedjék.

Tisztelettel

Menrath és özv. Frankné.

1194

Szépség és egészség.

Kinek van szeplője?

patánás vagy bármilyen folt az arczán, használja a teljesen ártalmatlan Rozsnyay-féle világhírű

Serail-arczkenőcsöt,

mely az arczbort rövid időn fehérré, tisztává és üdvé teszi. Egy tégely ára 70 kr. Egy kis tégely ára 35 kr. Serail-arczkenőcsöt egy drb. 30 kr. Serail-hőigypor egy doboz 70 kr. Kittinó és valódi Epezsappan egy drb. 40 kr.

Étvágytalanság és gyomorgyengeség gyógyítására ezreknek Karlsbadba holott ezt a czelt itthon is elérhetik Rozsnyay M.

PEPSINBORA

használatát által, mely az emésztést elősegíti és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja. Egy üveg ára 1 fnt 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 fnt 6 kr.

A t. cz. közönség szíves figyelmébe ajánljuk, hogy mindezen készítményeink törvényesen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az aradi szabadságszobrot ábrázolja.

Kapnató:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógytárában Arad, Szabadság-tér.

Budapesten: Török József és dr. Egger Leo „Nádor” gyógyszer-tárában, valamint minden magyarországi gyógyszer-tárában.

Váltóláz és hideglelés ellen

legbiztosabb és legkíméletesebb szer, különösen gyermekeknek, kik a keserű chinint másképp bevenni nem tudják. A Rozsnyay M.-féle

Chininczorka és Chininczokoládé

melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók nagy gyűlése 1869-ben Piumben pálya díjjal koszoruzott. Értéktelen hamisításoktól óvakodjunk! Mindenki csak a ROZSNYAY M.-féle pályakoszoruzott készítményt kérje és fogadja el, melynek minden egyes csomagoló papírján Rozsnyay Mátyás névalírása olvasható.

Idegesség,

vérzegénység

és az ebből származó bajok ellen legbiztosabban hat Rozsnyay

Vasaschinabóra,

mely saját természeti ménessel edes borral készítve, hatásában minden hasonló készítményt felülmúl. Egy üveg ára 1 fnt 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 fnt 6 kr.

Egy két szobás utcai gargon lakás kiadó.

Bővebbet ipar és népbanknál, Arad, Szabadság-tér.

1186

Szállítható

izzó

harisnyák

(Auerhálók nem szabaddalmi kihágás.)

Azonnal használhatók s minden égőre alkalmazhatók.

25 darab 6 fnt, 50 drb 11 fnt, 100 darab 20 fnt

bérmentesen házhoz szállítva, jóállás mellett, utánvétellel, 1178

Glühstrumpf-Fabrik „BRILLANT“

Berlin, Linkstrasse 27g.

Képes árjegyzék bérmentve ingyen.

Anyakönyvvezető helyettesnek kinevezhető

irnok

teljes ellátás és havi 40 korona fizetéssel

folyó hó 15-ével alkalmazást nyerhet.

Némi mellékjövedelem.

Fakert, 1901. szeptember hó 6-án. 1167

Rácz Márton,
körjegyző.

Aradvármegye igazoló választmányától.

25—1901. ig. vál.

Hirdetmény.

Aradvármegye törvényhatósági bizottsága legtöbb adót fizető tagjainak 1902. évre érvényesül birandó névjegyzéke összeállítván, az a vármegye széknázában Boros Iván vármegyei tb. főjegyző irodájában közszemlére kifüggesztetett.

Ezen névjegyzék elleni felebezések f. évi szeptember hó 8 tól számított 15 napon belül vagyis szeptember hó 23-ig bezárólag az állandó bíráló választmányhoz nyújtandók be.

Kelt Aradvármegye igazoló választmányának 1901. szeptember 7-én tartott üléséből.

Elnök megbízásából:

Boros Iván
vármegyei tb. főjegyző választmányi jz.

1183

Magy. kir. államv. Üzletvezetőség Szeged.

27451—1901. III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetősége mindennemű áruknak vasuti kocsiból vagy tároló helyre hajóra, vagy viszont éjjel- és nappal, 1901. év november 1-jétől számított három éven át — Vukovár állomáson — való átrakodása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az egykorona bélyeggel és „Ajánlat a Vukovár állomáson eszközendő hajó átrakodási szolgáltatás iránt.” „A magy. kir. államvasutak üzletvezetőségének Szegeden.” Felirattal ellátott, lepecsételt borítékba zárt ajánlatok 1901. évi szeptember hó 20-án déli 12 óráig az alólírt üzletvezetőség általános osztálya főnökénél (üzletvezetőségi palota I. emelet 21. sz. ajtó.) személyesen vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében 1000, azaz egyezer korona készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban, a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál, 1901. év szeptember hó 19-én déli 12 óráig személyesen leteendő vagy kir. posta útján beküldendő.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbbi jelzet 14 napnál nem régebb a névértéket meg nem haladó napiár folyamainak csak 90% szerinti értékben számíttatnak. — Készpénzben letett összeg után kamat nem fizetetik. — Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlített ugyan, de a letétről nyert elismervény nem csatolandó.

A szerződési feltételek az üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (II. emelet 18. sz. ajtó.) vagy Vukovár állomás főnökénél a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről véleményeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

A fentebbi feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyanok melyek táviratilag tételnek, vagy melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétel, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon a felajánlott egység árra való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1901. év augusztus hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utányomat nem díjaztatikk.)

Szabott árak!

Szolid és pontos kiszolgálás.

Kassovitz Fülöp

férfi-, fiu- és gyermek-ruha
 áruháza
 ARAD, Andrassy-tér 9.
 a Minorita-templom átjárójával szemben.

Szolid és pontos kiszolgálás.

Állandó nagy választék honi, angol és francia szövetekben.

1143

Mérték szerinti megrendelések 48 óra alatt pontosan eszközöltetnek.

Szabott árak!

Kuvin község hegyalján
 3 hold beültetett már termő
szőlő,
 50 darab különféle finom faj
gyümölcsfák
 s a hozzá tartozó
lakház, kúttal
 családi viszonyok miatt kedvező
 feltételek mellett
eladó.
 Bővebbet **Weisz Mór**
 kereskedő urnál, Kuvin. 1171

817—1901. V. 1107/4. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszék mint csődbíróságnak 19651—1900. számú csődnyitó végzése folytán felvett csődletár 242—438. tétel alatt vb. Szelle József aradi lakos csődtömegéhez leltározott különféle ingókra az aradi királyi törvényszék mint csődbíróságnak 7555—901. sz. végzésével az árverés elrendeltetett és hogy az összesen 16198 koronára becsült butorok, könyvszekrény, tűzmentes pénzszekrények, zongorák, szőnyegek, eredeti olajfestmények, szépirodalmi és tudományos magyar és német könyvek s egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Ezen árverésnek Aradon, Petőfi-utca 8 sz. Farkas-féle ház udvarán és folytatólag Templom-utca 7. sz. és végül Boros Béni-tér 4. sz. házában leendő megtartására 1901. szeptember hó II. és szükség esetén a következő napjainak d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladni fognak. Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. czikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1901. évi augusztus hó 21-ik napján.

Török Dénes.

birósági végrehajtó.

1112

Magyar kir. államvasutak igazgatóság.

37942—901. F. IV. szám.

Hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállítmányok a vasuti üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános árverés útján, d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások teheráru raktáraiban a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghívatik.

állomáson f. é. szeptember hó

Kolozsvár	17-én
Zágrab	17-én
Veszprém	18-án
Szatmár-Németi	18-án
Eszék	19-én
B.-Csaba	19-én
Bpest-Józsefváros	20-án
Nagyvárad	20-án
Pozsony	23-án
Győr	23-án
Miskolcz g. p. u.	24-én
Bpest. ny.	24-én
Arad	25-én
Szabadka	25-én
Bpest dpart.	26-án
Debreczen	26-án
Szeged	27-én
Kassa	27-én
Pécs	30-án

Budapest, 1901. szeptember hóban.

Az igazgatóság.

Ovakodjunk utáztatoktól!

Miért van annyi utáztat? Mert

a valódi Eisenstädter-féle Linoleum padló-zománc

a törv. bej. „Vaslovag“ védjeggyel a legjobb és legtartósabb puha padlóknak és konyhabutoroknak bemazolására.

Az Eisenstädter-féle Linoleum padló-zománc

Bejegyzett

Védjegy „Vaslovag“

Eisenstädter Testvérek

lakk- és festékgyára. 220
 Főraktár Aradon: Steinitzer N. ezégnél.

Utáztatoktól óvakodjunk!

463—1901. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az asfalt járdák átöntése és az azzal kapcsolatos munkák, továbbá a külvárosi utak megkavicsolása iránt folyó év szeptember hó 9-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: az asfalt munkákra 2077 korona 96 fill., a külvárosi utak megkavicsolására 952 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vételnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1901. évi szeptember hó 2-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
 aljegyző.

Damatvászson asztalkendő fehérré 6 szalvétával most csak 2 frt 40 kr.	1600 drb. női alós kabát a legfinomabb gyapjuszövetből darabja 2 frt 75 kr.	Lópokrócok egy nagy csődtömegből 1-12, 1-48, 2-66 és 3 frt 75 kr	15000 drb. uri ing első rendű minőség, fehér vagy színes darabja frt 1-20 és 1-40.	2000 drb Lapain női mu77 darabja frt 1-38 és 1-75
2000 drb. Alpaca nagykendő darabja frt 1-88 és 2-50	Szőrűpók hölgyeknek legjobb gyártmány párja frt 1-22 és 1-52 férfiaknak frt 1-47 és 2-10.	Női harisnyák (nom mi ósóg párja 25 és 45 kr.	Sarokbet, méterje 16, 25, 35 és 42 kr.	1 maradék 3 méter szövet, egy teljes férfi öltönynek teljesen elegendő, tetszés szerinti szín 3 frt 97 kr.
Kötények, hölgyeknek gyapjú szövetből frt 2-75 és 3-75.	Ruhaszövetek gyapjuból méterenkint 19 krtól 2 frtig.	Finom férfi harisnyák párja 21 és 35 kr.	Uri nyakkendők, selyem anyagból darabja 21, 29 és 35 kr.	Blouzek angol flanelből darabja 79 és 116 kr.
Zsebkendők tucatzja 85 és 146 kr.	Háztartási törülköző ruhák igen erős minőségben feltűzve csak 95 és 125 kr.	Fűzők jó minőségben darabja 98 és 135 kr.	Női ingek amerikai szövetségből darabja 1 frt 08 kr.	Flanell ágyterítők kitanó minőség, darabja most csak 1 frt 50 kr.
Félselyem esőernyők, hölgyeknek és uraknak darabja frt 1-68 és 1-98	Törülközők varrás nélkül, teljesen készen, szíles és hosszú darabja 95 és 125 kr.	Vászson kávé asztalkendő színes darabja 98 krajczár.	Garnitúra finom bouretből két ágú és egy asztalterítő frt 4-80, 6-50, 8-50	1 darab = 30 rőf Atlasz oskós ággyászson közép vagy egész szélességű csikozva most csak frt 6-50.
Uri teveszörkhabatok (Havelock) valódi innsbrucki teveszörkhabatok darabja frt 6-90.	1 darab = 30 rőf erős vászon, igen tartós és igen erős most csak frt 4-76, 5-75	1 darab = 30 rőf nehéz ággyemű vászon, valódi színben, most csak frt 5-76	1 darab = 30 rőf Atlasz oskós ággyászson közép vagy egész szélességű csikozva most csak frt 6-50.	Egy szelvény steier Loden szövet, 120 cm. szélesség, szelvényenkint 5 méter, átválasztás nélkül frt 2-98
Rendkívüli olcsó bevásárlások Nikolaus Keller WIEN, VII., Mariahilferstrasse 56.	1 darab = 30 rőf atlasz-virágos csikós vászon, gyönyörű virágdíszítésekkel, most csak frt 7-70.	Peresz szőnyeg ágú elé, darabja 72 és 95 kr.	1 darab ozérna ággyemű szövet 25 méter frt 3-16, 5-35.	Minták és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

1130

Szűjelküldés utánvétellel

Városi és megyei telefon 179.

Szabadalmazott hámfák.

A n. é. közönség becses figyelmébe!

Van szerencsém a n. é. közönség b. figyelmét föl hívni a legmodernebb berendezésű és a legmagasabb igényeket kielégítő

kocsi gyáramra

(Erzsébet körut)

a melyben igen előnyös árak mellett készítek és javítok mindennemű

kocsikat, (hintókat)

illetve e szakmába vágó munkákat.

Gyáramban készült mindennemű új munkákért 2 évi jótállást vállalok.

A n. é. közönség nagybecsű támogatását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

SCHAMBERGER LÁSZLÓ,

magy. kir. technológiát végzett kocsigyártó mester.

Több aranyérem és elismerő levél.

1002 Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Méltányos árak.

Egy drb. tömör fából hajított keréktalpak.

Legizesebb kivitelű kocsik.

Automobil és motor-kocsik.

Legtartósabb lényezés.

Kerekekre azéi sínvasak.

Keresek

butorozott szobát,

esetleg

teljes ellátást

intelligens családnál október hó 1-ére.

Czím a kiadóhivatalban.

Saját gyártmányu

borsajtó,

szőlőzuzó és

borsivatyttyukat

ajánlanak jutányos árak mellett

Solymos testvérek

gépgyár vas- és ércöntöde.

Arad, Kölcsey-utca 6-7.

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon első díjakkal kitüntetett szépitőszér a

Hajós-féle

IBOLYA-CRÉME

Bámulatos rövid idő alatt eltávolítja a szeplőt, májfoltot, bíbrosot, bőrvörösséget és mindennemű arozteltálatlan-ságot.

Használata által kisimítja az arczon a ránczokat a ifju arczszint, a bőrnek fehérséget, gyöngédséget és üdeséget kölcsönöz és így a szépség ápolásánál eddig utolérhetetlen hatásu.

A Hajós-féle Ibolya-crème nem zsiradék és ennek következtében nappal is használható.

Ára íztégelynek 50 kr.

As Ibolya-crème hatását nagyban emeli as ugyanazon szerekből készült és rendkívül kellemes illatu

Ibolya-crème szappan A 35 kr.

Hajós-féle IBOLYA-TEJ

(Eau de Toilette de Hajós.) Ezen hygienikus mosdóvíz az arcz, nyak, karok és kezeknek mezkapó szépséget, fesérlillam és róza szinűben illendű várással kölcsönöz. Egy üveg 50 kr.

A képzelhető legfiuomabb és leggyöngédebb alkatrészekből álló, jól tapadó és teljesen ártalmatlan powder

IBOLYA-HÖLGYPOR

Ára 60 kr. Kapható fehér, róza és crème szinben. Készítményeim a párisi és londoni hygienicus kiállításokon, aranyérmekkel és díszoklevéllel lettek kitüntetve. — Sok há-lairatokkal elismerve!

Óvakodjunk hamiltásoktól! Kapható a készítő és feltalálónál

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratoriuma.

ARAD, Andrassy-fér 22. szám, a megyeházzal szemben és VOITEK és WEISZ aránál.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

Arad,

Andrassy-tér

14. szám.

TELEFON

139. sz.

100 kiló

elsőrendű, darabos

bükk-faszén

bérmentve házhoz szállítva

2 frt 20 kr.

B.-Csabai Termény- és Áruraktár

Részvénytársaság B.-Csabán.

Ajánljuk a t. termelők és kereskedőknek világos, száraz, szellős és tágas raktárhelyiségeinket

gabonák, kereskedelmi árúk és iparczikkek

beraktározására.

A raktárak befogadási képessége 80000 mmázsa és árúk be vagy kiraktározása minden hétköznapon reggel 6 órától esti 7 óráig végezhető.

A beraktározott gabonákra, kereskedelmi árúkra vagy iparczikkekre olcsó kölcsönök azonnal adódnak és ez által ugy a termelők, mint a kereskedők jobb árak bekövetkeztéig a kényszereladástól megóvatnak.

Csaba vasuti állomással közvetlen vágányösszeköttetésünk van és a vasuton érkezett árúkra reexpeditio-kedvezmény nyújtatik, melynek kihasználására a t. közönséget különösen figyelmeztetjük.

Az árúk kezelése a leggondosabban és olcsó díj felszámítása mellett történik és kívánatra az árúk adás-vételét is közvetítjük.

Vasuton érkező árúknál czimzettként mindig a B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság nevezendő meg a fuvarlevélen.

Tájékoztató felvilágosítás az áruraktári intézőségnél, továbbá B.-Csabán: a Békés-Csabai Takarékpénztár-Egyesületnél vagy Aradon: az Aradi Ipar- és Népbanknál bármikor nyerhető.

A B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság Igazgatósága.

A női szépség emelésére, tökéletesítésére a fenn-tartására a legkitünőbb, teljesen ártalmatlan, vegy-tiszta és zsírmentes készítmény

Margit-Crème.

Rövid idő alatt szünteti szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtárást (mitessz) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ránczokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is ade bájos arczszint kölcsönöz.

Hamiltásoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamiltások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az enyémnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készítményeket elfogadni, melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nméltóságú m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlitnak. Felelőseget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalok.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. ehemial intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálatai bizonyítják, higgyant, élmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ára 50 kr., nagy 1 frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arczvíz 50 kr., fogaszappan 50 krajozár.

Üres tégelyek vissza nem vételnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamiltásoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyszerertárban és illatszerekkereskedésben.

A Mittelman-féle szeszgyár udvari épületeinek lebontásából kikerülő

tégla, fa

és egyéb jó minőségű

építési anyagok

legjutányosabban a helyszínén eladatnak.

Bővebb felvilágosítás ugyanott nyerhető.

1160

2724—1901. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A világi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagyszabeni földhitelezési végrehajtónak, Horga Nikáné szül. Luka Katicza magyar lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében, a világi kir. járásbíró területein lévő, Aradmegyében fekvő a magyarai 1244. sz. tjkönyvben az A. I. 2. sor 2443/a hrsz. a. felvett izvoriba dűlőben lévő szántóföld 156 kor., továbbá a magyarai 1244. és 1347. sz. tjkönyvben az A. I—4. és A. I—2. sor 2733/b és 2733/a hrsz. a. felvett bodobán dűlőben lévő szántóföld 264 kor., továbbá a magyarai 1244 számú tjkönyvben az A. I—6. sor 3097/b hrsz. a. felvett bokréta-dűlőben fekvő szántóföld 144 kor. és végül a magyarai 1244. és 1347. számú tjkönyvben az A. I—7—8. és A. I—4. sor 1731/a, 1732. és 1734. hrsz. a. felvett Zsimboja dűlőben fekvő szántóföld 760 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi október hó 30-ik napján délelőtti 10 órakor Magyarát község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át vagyis 15 korona 60 fillér, 26 kor. 40 fillér, 14 kor. 40 fil. és 76 kor. készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Világoson, 1901. évi augusztus hó 14-ik napján.

A világi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Aknay,

kir. járásbíró.

1177

Magy kir. államvasutak igazgatóság.
38706. szám.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy Kaba állomáson f. évi szeptember hó 10-én d. u. 2 órakor egy kézbesíthetlenné vált új magánjáró gőzcséplő-készlet és 20 drb. rostály összesen 10320 kg. súlyban kerül elárverésre.

Budapest, 1901. aug. 31-én.

Az igazgatóság.

Jencs-féle
Narancsvirág-Crème.

Teljesen ártalmatlan és biztos szer szereplő, pattanások, májfoltok, bőrradika (Mitesser) és más bőrfoltok ellen. Megóvja a bőrt a megrepedéstől; megszünteti az arcz és kéz vörösségét. Rendesen használva, a ránczos arczbőrt simává, tédvé teszi.

Zsíros anyagot nem tartalmazván, nem idejei elő az arczbőr fényességét. **Ára 1 korona.**

A hozzávaló Narancsvirág Poudre doboza **1 korona.** Kapható:

Jencs Vilmos
„Szt. János” gyógyszerárában
Budapest, II., Széna-tér.

Főraktár: Dr. EGGER „Nádor” gyógyszerára
Budapest, VI., Váci-körút 17.

71

Eladó

50 éve fenálló élénk forgalmu vendéglő!

mely áll: nyári helyiség, befásított nagy udvar, szaletli és tekepályával, téli helyiség 3 szobából, lakás 2 szoba, konyha, éléskamara, nagy borpinczéből, szilárdan épült jó karban levő ház, betegség miatt

örök áron eladó.

Bővebbet özv. Knapp Károlyné tulajdonosnénál, Fácán-utca 7. szám. 596

Aradi ipar- és népbank.

Ékszer-zálogosztály.

Árverési hirdetmény.

1901. évi szeptember hó 9-én d. e. 9 órakor az aradi ipar- és népbank zálogosztályában a következő számú és 1901. évi június hó végéig lejárt **ékszer-, arany- és ezüst-tárgyak** alapszabályunk 72. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett fognak elárvereztetni:

2001, 2018, 2440, 2845, 3024, 3291, 3361, 3559, 3647, 3760, 3778, 3937, 4117, 4145, 4181, 4262, 4545, 4563, 4723, 4860, 4885, 4890, 5244, 5376, 5598, 5646, 5648, 5649, 5770, 5813, 5817, 5826, 5969, 6151, 6390, 6451, 6471, 6511, 6555, 6673, 6836, 6847, 6897, 6918, 6963, 7013, 7055, 7062, 7095, 7327, 7554, 7635, 7704, 7804, 7814, 7827, 7887, 7911, 7990, 7994, 8084, 8125, 8245, 8357, 8524, 8715, 8815, 8821, 8884, 9040, 9086, 9165, 9205, 9278, 9291, 9316, 9395, 9410, 9468, 9517, 9566, 9625, 9651, 9653, 9654, 9706, 9822, 9825, 10105, 10182, 10197, 10199, 10246, 10344, 10362, 10586, 10601, 10652, 10767, 10782, 10815, 18037, 10889, 11017, 11112, 11168, 11172, 11191, 11217, 11236, 11253, 11350, 11374, 11393, 11406, 11461, 11511, 11582, 11618, 11632, 11662, 11676, 11697, 11718, 11745, 11777, 11818, 11834, 11925, 11952, 12006, 12020, 12053, 12089, 12091, 12115, 12128, 12134, 12142, 12171, 12239, 12245, 12253, 12298, 12307, 12312, 12325, 12380, 12423, 12427, 12456, 12460, 12466, 12469, 12470, 12501, 12530, 12535, 12574, 12577, 12595, 12608, 12645, 12664, 12692, 12696, 12759, 12764, 12897, és 13093 mely árveréshez a venni szándékozők ezennel tisztelettel meghívattak.

Arad, 1901. évi augusztus hó 19-én.

1084

Az igazgatóság.

Magyar kir. államvasutak.

122427—1901. szhoz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. ktr. államvasutak igazgatósága a jövő 1902. évben szükséges kocsik gázvilágítási berendezések alkatrészei szállításának biztosítását óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi szeptember hó 28-ának déli 12 óráig betérjesztendők, a bánatpénz pedig f. évi szeptember hó 27-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyisintén a különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár-beszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 73) megtekinthetők.

Budapest, 1901. augusztus hó.

A m. kir. államv. igazgatósága.

(Utányomat nem díjazatik.)

Eladók:

Nemesített körtefa, almafa, darabonként 50 filléért. Diófa 1 koronáért, fenyők 60 fillértől 1 koronáig, diszcserje 30 fillértől 40 fillérig.

Kaphatók:

Schweffer Ede,

városi kertésznél. 1066

Arad, Varjassy József-utca 2. sz.

Jó minőségű könnyen kezelhető

borsajtók eladók

míg a készlet tart 1184

Panker Viktor

épület és műlakatos üzletében Arad, Fácán-utca 6. sz. Továbbá elvállal minden ezen szakba vágó munkák kivételét, u. m.: Takaréktűzhelyek, sír- és folyosó kerítések, görredőnyök, szabadon álló vaslépcsők, szabadon álló csigalépcsők, kovácscelt vasból, vasajtók, vasablakok, ajtó és ablakvasalások bármely kivitelben, jutányos ár, pontos kiszolgálás, szolid izléses munka.

Nedves falezártásra vasokosarak napi-díj mellett bármikor kaphatók.

Sertésbizlalók

figyelmébe ajánlom 10000 holdas nádasi (Aradmegye, posta Taucz, állomás Ternova-Kurtaker Arad-csanádi egyesült vasut, vagy Konop máv.) legnagyobb részt

bükk-erdőbirtokomon

amakkoltatást.

Az idei termés kitünő. Viz bőven van.

Érdeklődők sziveskedjenek egyenest hozzám fordulni.

Grosz József,

1161

Lippa.

Ifj. Czeiler István

fa-árak gyára Aradon, Pöltenberg Ernő utca 7., 8., 9. sz.

I. Gőzfűrészek árak:

Deszkák, padlók és gerendák **tölgy, bükk, dió** stb. keményfa nemekből 5 mm. vastagságtól feljebb.

Méret szerinti megrendeléseket is elfogadok.

II. Épület asztalosság:

Ajtók, ablakok, padozat és parkett gyors és nagybani gyártása.

Különlegesség saját gyártmányu **gördülő ablak faredőnyökben** (rolók).

Portallé gyár stb.

III. Gépeken való fakidolgozások, u. m.:

Fűrészelés (gerenda, palló s deszka vágások; valamint **kanyarítások** (schweifolás, decoupirozás) **gyalulás** (egyengetés és vastagságból) **hornyolás** (kelelés) **furás, vésés és csapolás** olcsó árban darab vagy munka-óra szerint számítva. 1173

Városi és megyei telefon 206.

Ifj. Hagenmacher Henrik

Arad, Karolina-utca 7.

budafok-köbányai sörfőzde aradi sörfőzde-tára ajánlja

Dr. Telbisz János kir. keresk. törv. hit. vegyész ur által elősmert legkellemesebb üdítő és tápláló

Góliát maláta-sörét

saját töltésű palackjaiban.

Különösen mell- és gyomorbetegségek figyelmébe!

Dr. Telbisz János kir. keresk. törv. hit. vegyész ur nyilatkozata:

„A Hagenmacher-féle Góliát maláta-sört vegyvizsgálatom alapján főleg magas extract és maláta cukor (maltase) tartalma következtében a legkitűnőbb maláta-sörök közé sorozom” 1080

Bámulatos újdonság!

325 drb 1 frt 95 kr.-ért.

Egy pompás aranyozott óra elegáns tánczsal, három évi jótállás mellett, egy „Laterna Magica” 25 érdekes képpel, 1 igen finom nyakkendő-tü simili brilliáns-kövel, 1 keleti gyöngyökből való nyakék, a legmodernebb női ékszer patent zárral, 1 finom bőr pénztárca, egy nagyon elegáns szivarszipka, 1 double-arany kezelő-és inggomb-garnitúra, 1 finom zsebkész, 1 finom toilette-tükör tokban, 20 darab a levelezéshez szükséges tárgy és még 200 darab különböző apróság, mely minden háztartásnál elkerülhetetlen. Az érdekes 325 darab tárgy, melyek közül maga az óra megéri a pénzt, megkapható 1 frt 95 kr. utánvétellel az előárutónál

S. Kohane

KRAKKAU (Galiczia.)

POSTFACH 72.

1152

Ma a küldött áruk nem felelnek meg, a pénzt visszaadják.

500 forintot fizetek annak, aki

Bartilla fogvizének használata mellett, üvegje 35 kr. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök. (Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A. örökösai**, (E. Winkler) **Wien**, 19/1 Sommer-gasse 1. Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok feljelentői jól díjaztatnak. — Kapható **Aradon: Rozsnyai Mátyás** gyógyszer-tárában Szabadság-tér. 303

Az iskolaév kezdetével

ajánlok az iskolai ifjuságnak mindennemű füzeteket, író- és rajzszereket, rajzeszközöket stb. legnagyobb választékban.

Helyes kiszolgálás a legrendesebb árak mellett. 1105

BLOCH H.

papirkereskedése

Arad, Andrassy-tér 18.

TROPON a legjobb tápláló és erősítő szer.

TROPON ötszörte táplálóbb, mint a hus, melynek legfontosabb részét: **fehérnyéjét** tartalmazza.

TROPON növeli az egészségesek testi erejét, megakadályozza a betegek elgyöngyülését, sieteti az üdülők megerősödését.

TROPON megbecsülhetetlen mind-ama betegségekben, melyekben könnyen emészthető és bőséges táplálékra van szüksége a betegnek.

TROPON nélkülözhetetlen táplálék azert mindazoknak, kiknek rossz a gyomruk, betegek a beleik, gyöngék az idegeik, a kik vérszegények, kősvényesek, tüdőbajosok, cukorbeteg és más olyan bajokban szenvednek, melyek a rendes étellel való táplálkozást lehetetlenné teszik.

TROPON nemcsak a legjobb, hanem a legolcsóbb fehérnyék-szitmény is. Ára: 100 grm. 1 kor. 20 fill.

TROPON kapható minden gyógyszer-tárban. 267-3

Kiadó lakás.

Az Andrassy-téren

a Hermann-ház első emeletén a kaszinó jelenlegi helyisége

öt szoba és előszoba

november elsejétől kiadó.

A lakás különösen alkalmas hivatalhelyiségnek.

Értekezhetni minden időben a szolgánál a kaszinó helyiségében. 1187

A kaszinó igazgatósága.

Salacz Gyula-utca 4-ik sz.

házban

egy II. emeleti 3 szoba, fürdőszoba és egyéb mellékhelyiségekből álló 1101

Lakás

f. é. november 1-től

kiadó

Telefon 320.

Veszek Zálogcédelákat!!

Ékszer-tárgyak

Arany-, Ezüstneműek, Gyémánt és Brillánsok a legjutányosabb árban

kaphatók! 276

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerész-nél

ARAD, Templom-utca, Minorita-palota.

Ugyanott

10rt arany, ezüst, drágakövek, bármilyen ékszer-tárgyak, a legmagasabb árban megvételnek vagy új tárgyakra áteszereléstnek.

Veszek Zálogcédelákat!!

A magy. kir. államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

Ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült

gőzcsepplő-készleteit, szalmakazalózóit,

„MILLENNIUM”

3645

legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és kéveköto aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resiczei mezőgazdasági gépgyárában készült 4 lóerejű gőzcsepplő-készletét, Sack rendszerű, acélöntésű ekefelével ellátott ekéit, és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Alapított 1845.

Szabott árak!

Férfi-, fiu- és
gyermekruha telepe
tisztelettel ajánlja elősmert
legjobb minőségű áruit.
Nagy választék
bel- és külföldi
gyapju-szövetekből.

NEUMANNN.

Szabott árak!

Mérték szerinti megrendelések BUDAPESTEN saját műhelyeimben kifogástalan kivitelben készíttetnek. 124

Telefon 457.

Alapított 1845.

Telefon 457.

„SZÖNYEGŰHÁZ”
MEGNYILT.

„SZÖNYEGŰHÁZ”
MEGNYILT.

„SZÖNYEGŰHÁZ”
MEGNYILT.

„SZÖNYEGŰHÁZ”
MEGNYILT.

„SZÖNYEGŰHÁZ”
MEGNYILT.

Arad, Neuman-palota

„Hungária” kávéház mellett.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos
női felöltők
árúháza.

Legújabb kivitelben
angol doubl gallérok, Japuettek és Paletók.
Leány-kabátkák és köpenyegek
nagy választékban.

STERNA.

Jutányos árak! Alapított 1870. Telefon 238.